"DIRVA" LITHUANIAN WEEKLY
(THE FIELD)
The only Lithuanian Newspaper in Ohio Published Weekly at Cleveland by the
Ohio Lithuanian Publishing Co.
Yearly Subscription Rate:
In the United States..... $2.00
Canada and Mexico..... 2.50
Lithuania and other countries..... 3.00
Advertising rates on application.
"DIRVA"
6820 Superior Ave. Cleveland, O.

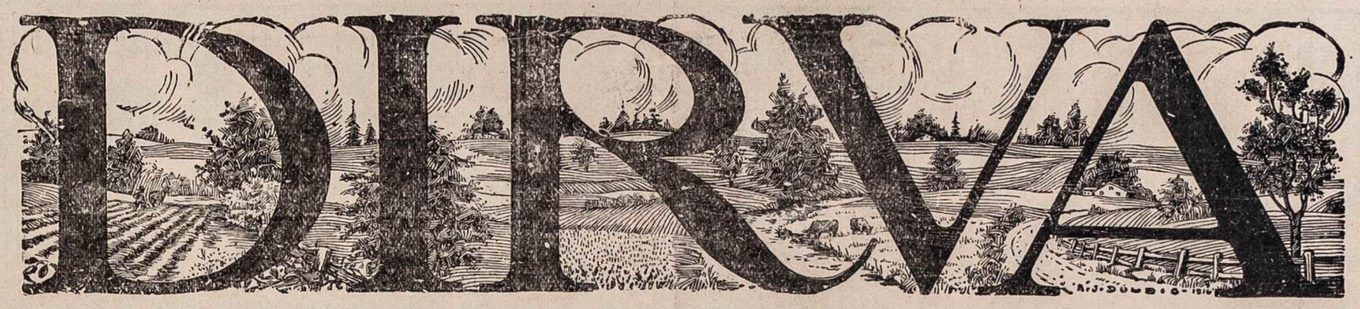

"DIRVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Leidžia kas savaitė Clevelande, Ohio
Ohio Lietuvių Spaudos Bendrija
Metinė Prenumerata:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Kanadoje ir Meksikoje..... 2.50
Lietuvoje ir kitur..... 3.00
Prenumerata skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų, ir mokasi iškalno.
Apcarsinimu kainu klauskit laišku.
"DIRVA"
6820 Superior Ave. Cleveland, O.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Post Office of Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879

No. 4 CLEVELAND, OHIO PENKTADIENIS, SAUSIO-JAN. 27, 1933 KAINA 5c. Vol. XVIII (18-ti Metai)

Roosevelt Sutinka Apkalbėt Karo Skolas

DARBAI
IR DARBININKŲ ŽINIOS

Automobiliai Suv. Valstijose šiuo laiku nyksta greičiau negu jie padaromi nauji, sako Dr. Julius Klein, S. V. Komercijos Sekretoriaus pagelbininkas. Apie 10,000,000 automobilių iš dabar vartojamų 25,000,000 yra po virš 5 metų senumo. Jie kasdien eina į sąšlavyną. Kad tik darbai imtų gerėti, automobilių gamyba tuoj vėl pakiltų, sako Klein.

$90,000,000 ukininkams paskolų. Sausio 24 d. Senatas ir Atstovų Butas priėmė bilių kuriuo bus suteikiama Amerikos ukininkams $90,000,000 paskolos. Paduota prezidentui užtvirtinti.

Plieno darbai šiek-tiek pakilo bendrai kada Chicagos ir Clevelando plieno išdirbystės gavo žymius užsakymus. Tų dviejų miestų padidėjęs išdirbimas pakėlė visos šalies plieno produkciją iki 18 nuoš. normalio.

New Yorke buvo užvesta vajus sukelti $15,000,000 bedarbių šelpimui. Tas fondas sukeltas su kaupu.

Ukėse darbininkų uždarbiai nupuolė žemiau negu kada buvo bėgyje praėjusių 34 metų. Vietomis ukininkai nieko nemoka, laiko tik už maistą ir vietą, nes neišgali mokėti.

Angliakasių unija pareiškė jog pilnai stoja už įvedimą penkių dienų po šešias valandas darbą. Apskaitliuojama kad yra 310,000 angliakasių be darbo. Sutrumpinus darbo dieną ir savaitę, daugybė gautų padirbėti nors po kiek.

Londonas. — Sustreikavo Londono autobusų valdytojai, nepritardami pagreitintam važinėjimui ir reikalaudami kad į tą vietą duotų daugiau autobusų ir darbininkų, kas suteiks pagreitintą patarnavimą publikai.

Užgyrė trumpas valandas. Geneva, Šveicarija. — Visuotinoje darbo organizacijų atstovų konvencijoje tapo nutarta kovoti už trumpinimą darbo valandų kad tuomi sumažinus bedarbių eiles.

Bedarbių demonstracija. Londonas. — Anglijos komunistai vėl organizuoja visos šalies "baduolių maršavimą" į Londoną reikalauti valdžios aprupint bedarbius pašalpomis. Demonstracija įvyks Vasario 8 d., kai susirinks Anglijos parliamentas.

LIETUVA GAUS PROGĄ DERĖTIS DEL SUMAŽINIMO

Washington, Sausio 24 d. — Eina gandai kad naujas Prezidentas Roosevelt, užėmęs vietą, bandys su visomis skolininkėmis valstybėmis persvarstyti karo skolas ir iš jų bandys išsiderėti tarifų numažinimus kad butų galima užvesti platesnė prekyba, kas pagelbėtų Amerikai atsigaivinti.

* * *

Washington. — Svarbus pareiškimas padaryta karo skolininkėms Europos valstybėms, paskelbiant kad S. Valstijos sutinka apkalbėti karo skolų didumą. Naujai išrinktas Prezidentas Roosevelt, nors dar neužėmė vietos, per dabartinį valstybės sekretorių jau pranešė Italijai jog sutinka perdiskusuoti skolų naštą ir išrasti ką daryti. Panašų pareiškimą gaus Anglija, o neužilgo tikima bus suteikta ir Lietuvai, Latvijai, Čekoslovakijai ir Suomijai.

Tai yra tik tos valstybės gaus tokį prielankų pareiškimą kurios mokėjo sueinamą skolų dalį Gruodžio 15 dieną. Joms plačiai atidaroma durys derėtis, prirodyti kad skolos yra perdidelės. Tas reiškia kad Amerika tą permato ir sutiks padaryti palengvinimus.

Valstybėms kurios nemokėjo: Francuzijai, Lenkijai, Belgijai ir kitoms, reikės su gėda prašytis ir linkčioti kad duotų ir joms pasiaiškint.

Kožnai valstybei pasiaiškinti apie savo skolas bus duodama paskirai, ir bus išklausoma kožnos argumentai pavieniu, o ne visų kartu, lyg kokioj bendroj konferencijoj.

UŽMUŠTA 2,000 BOLIVIJOS KAREIVIŲ

Asuncio, Paraguay (Pietų Amerika). — Mažai garsinamas karas tarp Paraguajaus ir Bolivijos tęsiasi. Per tris dienas nuo Sausio 20 d. mušiuose užmušta į 2,000 Paraguajaus kareivių. Sakoma kad žuvo ir 400 Bolivijos kareivių susirėmime už Nanawa sritį.

TAKSAI PADAUGĖJO IKI $77.53 NUO GALVOS

Suv. Valstijų gyventojai dabar turi taksų naštą sumoje $9,519,000,000. 1922 metais buvo $7,418,000,000.

1922 m. išėjo po $68.27 nuo galvos, dabar reikia mokėti po $77.53. Čia priskaitoma miestų, apskričių, valstijų ir valstybės taksai.

MIRTIES BAUSMĖS UŽ VISKĄ

Maskva. — Sovietų caras Stalinas išleido įsakymą nerodyt jokio pasigailėjimo mužikams kurie kuo nors bandys trukdyti pavasarinį javų sėjimą ir sodinimą — visi turės buti sušaudyti.

Jeigu kurie komisarai nebus gana griežti ir žiaurųs ir parodys kaimiečiams pasigailėjimo, tie paneš mirties bausmę arba ištrėmimą patys.

Pastarų kelių mėnesių bėgyje iš Kaukazo srities išsiųsta į Sibiro tyrumas keli desėtkai tukstančių žmonelių kurie nesuprasdami komunizmo negali prisitaikyt prie raudonųjų reikalavimų. Jie kaltinami trukdyme sovietų "penkmečio".

Tukstančiai miestų gyventojų kurie nepriskaitomi prie darbininkų, turi neštintis iš miestų kur tik jie išmano. Jiems neduoda pasportų mieste gyventi.

VERČIA MAŽINTI ELEKTROS NAUDOJIMĄ

Maskva. — Nežiurint kad Rusija pasibudavojo pasaulyje didžiausią elektros gamybos stotį, ir nežiurint kad dabar Rusijoj pagaminama daug daugiau elektros energijos negu prie caro, štai šiose dienose Maskvos gyventojams įsakyta per sekančius keturis mėnesius pusiau sumažinti elektros naudojimą namuose. Kurie to neprisilaikys turės mokėti trigubai už suvartojamą elektrą.

Komunistų partijos pradėtas "apsivalymo" darbas nuo negeistinųjų dabar eina visu smarkumu. Vietomis jau išmesta iš partijos po trečdalį narių.

Kubane raudoni kazokai varu išvijo 396 narius iš buvusių 1,276 partijos narių.

50 APVOGTA

Canton, O. — Vienoj lošimo vietoj šeši ginkluoti plėšikai užpuolė ir apiplėšė 50 svečių. To pasekmėje suspenduoti policijos viršininkas ir policijos kapitonas ir kiti du policijos nariai už neužžiurėjimą miesto tvarkos ir neišnaikinimą lošių vietų.

NORI GELBĖT UKININKAMS

Washington. — Atstovų Butas perleido bilių reikalaujantį pagelbėti ukininkams jų produktų kainas sustiprinti. Nori kad valdžia skirtų pinigus garantavimui septynių svarbiausių augmenų kainoms palaikyti 1933-34 metų bėgyje.

EUROPOJE SIAUČIA GRIPAS

Londonas. — Europoje siaučia gripo arba "flu" epidemija. Serga visų luomų žmonės ir daugybė miršta. Anglijoje mirė apie 700 žmonių.

RASTA 380 NEGYVŲ KAREIVIŲ

Šanghai. — Kinų spauda praneša kad kalnuose viename forte rasta 380 sušalusių Kinų kareivių, kurie vietą nuo Japonų.
ten pasitraukė Japonų stumiami, nenorėdami pasiduoti. Jie ten išbuvo porą savaičių laiko dideliame šaltyje, neturėdami maisto.

TRYS UŽMUŠTA VOKIETIJOJ

Berlinas. — Sausio 22 d. riaušėse komunistų su socialistais arba su fašistais sužeista apie 50 žmonių ir trys mirė nuo sužeidimo.

Valdžia žada imtis griežtų priemonių suvaržyti komunistų veikimą jeigu jie nesiliaus organizavę mūštynes.

JAPONAI PRIEŠ AMERIKĄ

Yokohama, Japonija. — Japonai labai piktinasi del Suv. Valstijų užstojimo Kinijos ir buriais rengia demonstracijas prie Amerikos konsulato. Sausio 23 d. net 300 ginkluotos policijos buvo pastatyta saugoti konsulaturą.

Sukurstyti Japonai išėjo į streiką iš Amerikoniškos Singer siuvamų mašinų išdirbystės ir demonstravo prie Amerikos konsulaturos.

NEDUODA RAMYBĖS

Madridas, Ispanija. — Iš Afrikos kolonijos, kur buvo ištremti, pargabenti 59 monarkistai ir bus teisiami už revoliuciją, kurią nekurie norėjo sukelti pereitą vasarą prieš dabartinę Ispanijos valdžią.

RADO LAKUNĘ, KURI DINGO TYRUOSE

Paryžius. — Anglė lakunė norėjo nuskristi iš Anglijos į Cape Town, Pietų Afrikoj. Ji nukrito Afrikos tyruose, bet po 4 dienų tapo surasta. Ją atrado Prancuzai lakunai stovinčią prie savo lėktuvo be jokios pagalbos. Nusileido kada pamatė jog pritruks gazolino ir bijojo skristi toliau kad nereiktų nukristi kur pelkėse. Jai gręsė badas ir troškulis.

Suv. Valstijose bėgyje sekančių penkių metų turės buti padaryta 22,850,000 automobilių užėmimui vietų sulužtančių. Reikės išdirbti po 4,570,000 automobilių kas metai, nes nors pirkimas apmažėjo, vienok tam tikras skaičius vis bus nuperkamas ir automobilių naudojimas visai nesumažės

JAPONAI SAVINASI JEHOL ŽEMĘ

Tokio. — Japonija persergsti Kiniją kad nelystų į Jehol provinciją, už kurią jie dabar kariauja. Nors tai yra Kinijos žemė, Japonija sako kad ji priklauso naujai Mančukuo valstybei.

Kinija mobilizuoja didelę kariumenę ginti Jehol provinciją nuo Japonų užgrobimo.

Kitoms valstybėms Japonija pareiškė kad jos nesikištų į Kinijos reikalus, Japonija pati apsidirbs ir sutvarkys Tolimų Rytų dalykus.

IGNORUOJA JAPONŲ GRĄSINIMĄ

Geneva. — Japonijos atstovas Tautų Sąjungoje vėl pakartojo Japonijos grąsinimą pasitraukti iš Tautų Sąjungos jeigu Sąjunga nesiliaus sprendus Japonijos-Kinijos ginčo ir nepalaikys Japonų pusės.

Tautų Sąjunga nusistačius laikytis prieš Japoniją irgi taip pat griežtai ir paskyrė komisiją paruošimui rašto kuriuo remiantis bus siuloma baigti Kinų-Japonų karas.

SUMAŽINO PROHIBICIJOS VYKDYMO LĖŠAS

Washington. — 1934 metų prohibicijos vykdymui biudžeto komisija skiria tik $9,120,000 — mažiausia negu buvo prohibicijos istorijoj. Daug prohibicijos valdininkų neteks darbų.

TURĖJO PASITARIMĄ

Washington. — Pereitos savaitės pabaigoje Prezid. Hoover ir Roosevelt turėjo pasitarimą, kuriame apkalbėjo tarptautinės taikos ir gerovės klausimus. Apkalbėjo karo skolų klausimą ir to pasekmė buvo paskelbimas kad užsimokėjusios savo skolų dalis valstybės galės pirmiausia pradėti tartis apie skolų apmažinimo klausimą.

ĮVAŽIAVIMAS ARGENTINON SUMAŽĖJO

Buenos Aires. — Prieš kelis metus įvažiavimas Europiečių į Argentiną buvo labai didelis. Dabar gi jau visai sumažėjo. 1931 metais įvažiavo 8589, o 1932 m. tik 6355.

Suv. Valstijos per 1932 m. turėjo eksporto į užrubežį už $295,212,000 daugiau negu importo, nors tas reiškė kad eksporto buvo $806,412,000 mažiau ir importo $767,970,000 mažiau negu kitais metais.

LAISKAS IŠ KAUNO

Rašo A. ARGUS.

Vis delto Žiema.

Spauda.

Kaunas. — Pagaliau susiraukęs šaltis išrašė langus baltomis gėlėmis, ir galime drąsiai pasakyti: Žiema atėjo. Tartum penkiom valandom pavėlavęs traukinis.

Musų metų laikai, ypatingai žiema, tikrai paklydo. Švilpia Lapkričio vėjai, virš sustyrusių medžių šakų grumiasi švininiai debesys, tratina langus. Alkanas Lapkričio vėjas visuomet atnešdavo sustingusią žiemą. Šymet viskas kitaip. Nerimo vėjas, grumėsi debesys — žiemos nėra. Visi ruošėsi, visi skubėjo, bet šalčio nebuvo. Visas Kaunas žiemo nuotaika gyveno: prisipirko ski, pačiužų, rogučių, o dangus kaip prakiuro tai nėra galo. Lyja, vėjas ir tiek.

Ir Gruodis nieko naujo neatnešė. Ėjo žmonių pulkai į bažnyčias, gimė Kristus, bet visus lydėjo ne baltas sniegas, bet lietus. Gimimo šventė praėjo su lietumi, pirmą kartą. Ir tikrai, kaip galima įsivaizduoti Kalėdas be sniego? Kaž kaip nenaturalu, nepaprasta. Tartum karštųjų tropikų gamta pas mus užklystų....

Vis delto Kauniečiai nenorėtų karštųjų tropikų klimato. Mes rengiamės, perkame drabužius, žiemos sporto įrankius ir štai siurprizas: lietus!

Lapkritis musų neperspėjo, Gruodis nenudžiugino. Ruduo ir tiek.

Atšventėm naujus metus be sniego ir Trys Karaliai šlapi buvo: ruduo, ruduo.

Sausio viduryje žiemos sporto mėgėjų veidai nušvito. Žiema savo nudžiuvusia ranka pradėjo rašyti, lyg toje pasakoje, apie Kalėdų senelį, mums neišskaitomus ieroglifus ant langų. Čiuožyklų savininkai nudžiugo: ledas, ledas!

Kauniečių buriai baltomis megstinėmis, tratindami blizgančias pačiužas, skubina į čiuožyklas, skuba atgaivinti sustingusius po ilgo rudens kaulus. Linksma nuotaika, širdingos kalbos, muzika, širdies dalykai, susitikimai, susitarimai, sportas, rungtynės, menas — figurinis čiuožimas, viskas čiuožykloje, viskas ant stiklinio ledo, visų pasitenkinimų harmonija — čiuožykloje. Pilnas energijos, atgijęs kunas čia dar labiau sustiprėja. Ar nemalonu raižyti pačiužomis blizgantį ledą? Ar nemalonu nors vieną valandą paskęsti juokavimų juroje?

Visas džiaugsmas, visas pasitenkinimas, tempas, viskas ant ledo. Nuo žalios pievos, kuri dabar tik retkarčiais svajonėse sužaibuoja, visas verdantis gyvenimas perkeliamas ant ledo. Kaip gaila kai pagalvoji: Kovo 1 dieną oficialio pavasario pradžia. Žiaurus kalendorius, tartum šaltas karo strategas, diktuoja, nesvyruoja. Vos pusantro mėnesio žiemos paliko. O gal ir tiek nebus, gal vėl prasidės ką tik pasibaigęs lietus....

Vienbalsiai atsakom: Nenorime!

* * *

Spauda. Nauji metai atnešė įvairiausių naujienų. Plačiame pasaulyje atsistatydino ministeriai, žemė drebėjo, Japonai mušė Kiniečius, ir tt. Ir pas mus ne be naujienų. Šį kartą paliesiu tik spaudos pusę.

Ilgai trukusi kova ir dabar tebesitęsianti tarp "Musų Rytojaus" ir "Ukininkų Patarėjo", greičiausia nuėjo "Ukininkų Patarėjo" naudai. "Musų Rytojus", dukart savaitinis, skaitytojų skaičium žymiai nupuolė. Neišlaikė ir "Bangos". Valdžios iždas prikišo 40,000 litų. Per trumpą laiką vis delto nemaža suman uostolių.

Toliau, atgijo pirmasis Lietuvių magazinas "Aistros", pradėjo krutėti "Kino Naujienos". Pasirodęs prieš šventes savaitraštis "Lapas" tebeeina, nors jis į musų spaudos padangę nieko naujo neįneša.

Sustojo informacinis "Ekonominis Tarpininkas" ir "Lietuvos Tarpininkas".

Mieste diskusuojama apie katalikų dienraščio "Ryto" bankrutą, bet kol kas dar nevisai aišku. Netrukus žada išeiti informacinis savaitraštis "Kaunas".

Bendrai, kalbama apie visų musų laikraščių tiražų sumažėjimą.

NUSIMAŽINO ALGĄ

Paryžius. — Prancuzijos prezidentas Lebrun gauna algos $70,380 į metus. Jis šiose dienose nuo tos savo algos numažino 10 nuoš. arba virš $7,000. Tuomi jis padarė pavyzdį seimo atstovams, kad ir jie nusimažintų sau algas.

SPROGIME ŽUVO 30

Morelia, Meksikoj, ištikus sprogimui ir kilus gaisrui sudegė į 20 namų ir žuvo apie 30 žmonių.

Kurių prenumerata už "Dirvą"
PASIBAIGĖ
Prašome nelaukiant paraginimų siųsti pinigus atnaujinimui, kad nereikėtų sulaikyti jums siuntinėjimo "Dirvos". Padarykit tą šiandien, nelaukit rytojaus. "Dirvos" Administracija.

KORESPONDENCIJOS

PITTSBURGH

TIKĖSIT AR NE, NAMAI BUS SALDŪS

Mellon Institute pradėta daryti su geromis pasekmėmis bandymai apie dėjimą cukraus į molį ir plytas ir patirta kad toks molis ir plytos yra daug stipresnės. Dadėjus cukraus į kalkių molį jis pasidaro 60 nuoš. stipresnis.

Patirta kad dėjimas cukraus į molį jau buvo naudojama labai senais laikais. Pradėjus tyrinėjimus, sako Instituto tyrinėjimų vedėjas Dr. Gerald J. Cox, paaiškėjo kad įvairiose šalyse kaip kas naudoja cukrų molyje, ir kur tas praktikuojama, muras laiko daug ilgiau.

Institutas patyrė kad dadėjimas 13 svarų cukraus į medegą reikalingą padarymui 1000 plėtų padaro plytas 37 iki 49 nuoš. stipresnes.

Viena plytų išdirbystė, sako Dr. Cox, patyrus apie Instituto tyrinėjima. pradėjo dėti cukrų į plytų molį. Cukraus kaštus ta plytinė sutaupo sumažėjimu plytų susidaužymo, nes jos daug stipresnės.

MILIJONAI BEDARBIŲ ŠELPIMUI

Pennsylvanijos valstijoje bedarbių šelpimui išleidžiama $60,000,000 į metus rata. Dabartiniu laiku išleidžiama po $2,000,000 į mėnesį ir po apie $4,000,000 tapo paskirta apskričiams iš Rekonstrukcijos Finansų Korporacijos gautų pinigų.

UŽVEDA KOVĄ PRIEŠ KOMPANIJŲ KRAUTUVES

Pennsylvanijos prokuroras užvedė kovą prieš dviejų anglies kompanijų krautuves, kas gal palies tokias krautuves visoje valstijoje.

Kaip dabar yra, geležies ar anglies kompanijos, turėdamos savo išstatytus namus, verčia savo darbininkus juose gyvent, atsiskaitydamos iš jų algų; taipgi įrengę savo krautuves, iš kur joms dirbantieji darbininkai turi pirkti reikmenis mokėdami brangiau. Privatiniams neleidžia įsisteigti krautuvių, nes žemės neparduoda, ir tokiu budu be kompeticijos pačios kompanijos ištraukia iš darbininkų viską ką jie uždirba.

Nors valstijoje yra įstatymas prieš tokią tvarką, bet niekas jo nepildė ir darbininkai buna išnaudojami.

Už $3 metuose pralinksminsit visą kaimą — išrašykit savišKiams į Lietuvą "Dirvą".

SHENANDOAH, PA.

KRUVINOS MUŠTYNĖS TARP PARAPIJONŲ IR KLEBONO RĖMĖJŲ

Trukšmingas susirinkimas. Jau ketvirtas metas kaip eina tarp parapijonų ir kunigo nesutikimai ir tąsynė po teismus. Sausio 15 d. Lietuvių parapijos parapijonai turėjo metinį parapijos susirinkimą, kur buvo renkama naujas parapijos komitetas. Neatsiliko ir kunigo rėmėjai ir jie pasiryžo skverbtis į komitetą su savo kandidatais. Parapijonų komitetas buvo apsirupinęs visais dalykais iš legališkos pusės ir leido visiems eiti į susirinkimą. Pirm susirinkimo buvo surašomi visi parapijonai be skirtumo, tik moterys nebuvo leidžiamos. Surašas buvo vedamas trijų asmenų, vienas jų buvo kunigo pusės, o du parapijonų. Prie užrašinėtojų sėdėjo po vieną slaptos policijos narį užžiurėti surašymo tvarką.

Užsirašė arti 5,000 parapijonų. Keturios salės buvo užsigrudę pilnai. Surašymas tęsėsi nuo 12:30 po pietų iki 8 vakare. Po surašymo prasidėjo susirinkimas. Sekė pirmininko rinkimas. Visose salėse buvo suvesta radio aparatai kad visi dalyviai galėtų girdėti kas darosi. Perstatytas pirmininku Pranas Daugirdas ir už jį balsuojantieji visose salėse turėjo stovėti iki bus suskaityti. Kaip tik jį perstatė, visi žmonės urmu sustojo. Kunigo rėmėjai tuoj pamatė kad jie pralaimi, nes jų nebuvo nei šimto. Kada pamatė kad jų komiteto niekas nerems jie tuoj šoko ant estrados prie pirmininko ir pakėlė tokį riksmą kad negalima buvo prieit prie tvarkos ir reikėjo uždaryti susirinkimas.

Dalykas yra štai kame. Kun. Karalius vis varosi užkariaut šią parapiją, todel jis suorganizavo savo rėmėjų pulkelį, kuriems įsakė laikytis iki paskutinos. Parapijonų komiteto pirmininkas buvo persergėjęs savo žmones kad vengtų nuo pakėlimo peštynių su kunigo šalininkais, todel neįvyko šiurpesnių prietikių, nežiurint kad kunigo rėmėjai buvo tam paruošti. Tik padaryta klaida kad susirinkimas buvo uždarytas. Visi laikėsi salėse ir nesiskirstė. Bet kai nusibodo buti, daugelis ėmė išvaikščioti, bet kuniginiai visi laikėsi, nėjo niekur. Buvo matyt kad jie rengėsi prie mušTynių. Tačiau kad iš parapijonų pusės niekas jų nekabino, jie negalėjo nieko pradėti.

Kruvinos muštynės

Kada apie 11 val. nakties į salę inėjo kelios moterys nešinos komitetams užkandžio, tą pamatę kuniginiai pradėjo staugt visokiais balsais kaip vilkai, ir ėmė lyst prie parapijos pirmininko. Čia ir prasidėjo kruvinos muštynės. Kuniginiai turėjo akmenų ir bonkų. Nukentėjo trys iš parapijonų pusės ir 14 iš kunigo armijos gavo gerai apmušti, juos net nešte išnešė iš salės ir visus nuvežė į ligonbutį. Policija laike muštynių buvo klebonijoj pas kunigą, ir kada muštynė prasidėjo pribuvus policija visus išvarė iš salių laukan.

Pirma to buvo šaukiama valstijos policija iš Pottsvillės, bet buvo miesto majoro sulaikyta, nes jis palaiko klebono pusę. Jisai yra Lietuvis, bet Lietuvių gerovei nieko nėra nuveikęs.

Tai mat prie ko veda Romos dvasiški tėveliai ir kokios "artimo meilės" mokina: galvų skaldymas žmonėms jiems nei už ką, kad tik savo tikslo atsiekus. Inkviziciją grąžintų kad tik galėtų.

Darbai. Kasyklos čia visaip dirba: vienos po biskį, o kitos visai nedirba nuo pereito pavasario. Viena kasykla per metą dirbo 15 dienų. Bedarbių yra labai daug, bet skurdo didelio nesimato. Biednuosius šelpia valstija. Šymet dar pašalpą padidino, pavienis gauna į savaitę $1.50; viskas labai pigu, taip ir pragyvena. Kiti sako visai nenorėtų dirbti kad ir gautų darbą.

J. Basanavičius.

NEW HAVEN, CONN.

Prastos naujienos. Musų mieste bedarbių randasi kaip girdėt apie 18,000, iš nepilnai 200,000 gyventojų. Miesto valdžia kiek gali gelbsti bedarbiams: piliečiams vieniems duoda padirbti po porą dieną kas savaitė, kiriems tik po dvi dienas per dvi savaites, žiurint sulyg jų stovio ir šeimos, ir kaip senai be darbo. Pavieniai piliečiai ar nepiliečiai darbo negauna; tokiems duoda knygelę su bilietais ant trijų dienų, už kurią gauna pavalgyt ir gulėt. Tą knygutę pabaigę gauna kitą.

Šeimą turintiems biedniems bedarbiams miestas duoda po pusę tono anglies, nekuriems padeda užsimokėti nuomas. Keletas ir Lietuvių yra sunkioje padėtyje. Iš priežasties bedarbės turėjo netekti savo namelių kuriuos sunkiai įsigijo.

Oras. Prieš Kalėdas buvo labai šalta porą dienų, kad darbininkai gatvėse ne galėjo nei dirbti. Buvo gerokai prisnigę, vienok sniegas neilgai gavo laikytis. Dabar oras vidutinis, galima kentėti.

Vaidinimas. Lietuvių Namo b-vė Sausio 8 d. statė scenoj veikalą "Laimės Jieškotojai", salės naudai. Kad ir blogi laikai, vienok žmonių prisirinko pilnutė salė. Aktoriai savo roles atliko gana gerai, publika prisijuokė įvalias.

Patartina vėl kada parengti tokį smagų vakarą.

K. Blažaitis.

JAU PRIIMAM 1933 M. BONŲ KUPONUS

"Dirva" jau priima Lietuvos Bonų 1933 metų kuponus už jų pilną vertę. Siuskit savo 1933 metų Bonų kuponus už "Dirvą" arba už knygas.

KAIP KAM IR PERDAUG GERAI

Visi mes kalbam apie bedarbę ir žinom kad darbas sunku arba visai negalima gauti. Bet kai kurie gauna ir po kelis darbus. Pavyzdžiui SLA. organo redaktorius p. Vitaitis net du darbu gavo: budamas redaktorium, dar tapo paskirtas ir sekretorium.

Nors ir atrodo keista, nariuose kyla nepasitenkinimas, bet ką padarysi, SLA. prezidentas p. Gegužis varo savo politiką ir viskas. Ateityj duosis matyti kas iš to išeis. Visi žino kad Pildomos Tarybos buvusiame suvažiavime buvo galima išrinkti sekretorium tai kam šaukti kitą suvažiavimą ir aikvoti pinigus bereikalingai? Juos galima suvartoti geresniems ir reikalingiems tikslams, labiausia šiais laikais, kada tukstančiai SLA. narių stovi bedarbės lauke. Tais pinigais galima butų pagelbėti užmokėti daugelio narių duokles, o dabar išmėtoma geležinkelių ir hotelių kompanijoms, Pild. Tarybai bereikalingai posėdžiaujant.

Nariai turėtų tą viską permatyti ir neužmiršti kada ateis kitas seimas.

Jonas Jarus.

BALTIMORE, MD.

Rengiasi prie paminėjimo 15-kos metų. Lietuvių drjų taryba rengiasi šauniai minėti penkiolikos metų sukaktuves Lietuvos nepriklausomybės. Paminėjimas nukelta į sekmadienį, Vasario 19. Tai Tautos šventei yra užkviestas Dainos choras, Ukrainiečių choras, gi kalbėti užprašytas "Vienybės" redaktorius J. Valaitis ir visa eilė vietinių kalbėtojų, Adv. Rastenis, broliai advokatai Laukaičiai, Dr. J. Bučnis ir Dr. J. Benešiunas.

Išteisintas. Neseneai buvo rašyta kaip tulas išvytas meilužis, slapta įsigavęs į namus buvusios savo mylėtinės, peiliu supjaustė jos ir dukters rubus, už ką jis buvo areštuotas. Šio nemalonaus įvykio teismas atsibuvo prieš pat Kalėdas ir nesant tikrų įrodymų, tasai vyras tapo išteisintas. Dabar žmonės kalba kad tai buvo pačios tos moteries keršto darbas, tikslu apkaltint nekaltą žmogų ir už gautus per teismą iš jo pinigus įsitaisyti sau naujas drapanas, kas vargšei nepavyko.

Krizio pasekmės. Šis sunkus krizis palietė ne tiktai biednuomenę, darbo žmones, bet ir milijonierius su milijoninėmis kompanijomis bei korporacijomis. Pavieniai asmenys netekę savo milijonų žudosi, o bankai kompanijos ir korporacijos bankrutija. Šiomis dienomis Baltimorės tramvajų kompanija bankrutijo ir pasidavė į receiverių rankas. Neišgelbėjo jos nuo bankruto nei pakėlimas už važinėjimą nuo 5c iki 10c o vis didėjančios skolos privarė kompaniją prie bankruto. Šios kompanijos tik miestui taksų nemokėta suma siekia virš pusantro milijono dolarių.

Rasja Traspet.

Pastaba Skaitytojams

Kuomet negaunat kurio "Dirvos" numerio tai prašydami Administracijos jį prisiųsti nerašykit "negavau pereito numerio", bet parašykit: "Negavau nr. 2 arba 10, arba 31". Tada greitu laiku tikrai gausit tą numerį kurio neturit.

"Dirvos" Admin.

DAYTON

Šis-tas iš musų Kolonijos

"Dirvoj" dažnai telpa visokių žinių iš Daytono, bet mažai kas pažymima apie musų katalikų veikimą. Čia katalikų veikimas apima pusę Lietuviško veikimo tai manau "Dirvos" skaitytojams bus įdomu susipažinti su tuo veikimu.

Pas mus kaip paprastai šventės praeina be jokių iškilmių; organizacijinis veikimas yra visai apmires, mažai kas ką veikia, o jeigu kurie ir veikia tai tie jų veikimai išeina blogon pusėn. Atskiri asmenys daugiau nuveikia negu visa organizacija.

Štai pav. turime Vyčių 96-tą kuopą ir kelias bažnytines organizacijas. Vyčių kuopa mažai ką veikia, bet užtai jos pirmininkas pusėtinai "atsižymi". Štai Kučių vakare, prisitraukęs perdaug "Magdalenos ašarų", atėjo į bažnyčią "Bernelių mišioms". Sėdi suole ir svyrinėja kaip šiaudas. To negana, ištiko dar blogiau kada bažnyčioj pradėjo ožius lupti.... Tas nedaro garbės nei vyčiams, nei Lietuviams. Yra dar du vyčių beno nariai, kurie panašiai nesivaldo. Gaila kad suaugę vyrai nemoka save valdytis.

Sausio 7 d. katalikiškas Sąryšis bažnyčios sklepe turėjo "alaus baliu", bet nekaip nusisekė. Negana kad beragaudami tą skystimėlį apsvaigo, bet kiti dar pradėjo neštis namon, rytojui ant pagirių. Ant nelaimės, vienas sąryšio "vyresnysis" pastebėjo ir sulaikė "ekspresą". Kilo ginčai ir apsistumdymas, prisiėjo nekuriuos iš sklepo prašalinti. Šis kermošius baigėsi 4 val. ryto.

Kitą dieną per pamokslą klebonas "palaimino" visus dalyvius taip kad jie net paraudonavo kaip kepti vėžiai.

Kelios savaitės atgal vienas badmirys (komunistas) A. B. susikivirčijo su krautuvninku (Lietuviu) ir badmirys nieko nelaukdamas smogė kokiu tai daiktu biznieriui į veidą, sumušdamas jo nosį taip kad jam reikėjo kreiptis prie gydytojo, kuris turėjo sustatyti nosies kremzles į vietą. Byla už tai atsidurė teisme, nežinia kuo baigsis.

Parapijonas.

NEW BRITAIN, Conn.

Minės Vasario 16. Kaip kožną metą taip ir šiais metais New Britainiečiai minės Lietuvos Nepriklausomybės 15 metų sukaktuves. Tą visą darbą paėmė ir valdovauja vietinis Vilniui Vaduoti Sąjungos skyrius su visomis vietos draugijomis ir Šv. Andriejaus parapija. Kadangi Vasario 16 d. pripuola ketvirtadienį, todel apvaikščiojimas yra nukeltas į sekmadienį, Vasario 19 d. Atsibus 2 val. po pietų Lietuvių salėje. Bus gražus programas, dalyvaus L. N. Varpo choras vadovaujamas P. Bružausko ir Šv. Cecilijos parapijos choras vadovaujamas J. Olšausko. Bus geru kalbėtojų. Todel nepraleiskit tos progos, nes tik sykį į metus susirenkam tokiai iškilmei. **P. P. P.**

J. ŽEMANTAUSKAS
Viešas Notaras
Užrašo "Dirvą", "Vienybę" ir kitus tautinius laikraščius.
130 CONGRESS AVE.
WATERBURY, CONN.

GERB. SPRAGILAS

GERB. SPRAGILAS APIE GERB. KOPERNIKĄ

Kaip aną sykį žadėjau tai ir ištęsėju. Dabar aš jums pasakysiu daugiau apie tą gerb. Koperniką, apie kurį pereitame num. vienas "Dirvos" Skaitytojas klausė.

Pirmiausia noriu pasakyt kad tie musų karšti Lietuvomanai kurie sakė kad ir Adomas su Jieva rojuje Lietuviškai kalbėjo, norėjo prirodyt kad Kopernikas buvo Lietuvis, ba jo pavardė visai Lietuviška: Kepurninkas. Ale aš jums štai ką pasakysiu: Kopernikas gimė 43 metais po Vytauto mirties, o tada Lietuviai kepurių nevadino kepurėmis, todel ir Kepurninkų neturėjo. Kepurė atsirado vėliau kada Lietuviai susimaišė su Žydais ir Vokiečiais.

Kopernikas rašė Lotyniškai ir jo vardas Lotyniškai buvo Copernicus. Jo tėvo pavardė buvo Koppernigk. Jo tėvas buvo iš Krokuvos, bet ne matyt ir ne Lenkas, ale Vokietys. Jis apsiženijo su Vokietaite Torn mieste, Prusijoj, ir ten Kopernikas gimė 1473 metais. Jo motinos brolis buvo dvasiškis, vėliau vyskupas, Lukas Watzelrode, kuris, Koperniko tėvui anksti mirus, išleido Nikalojų į mokslus. Kopernikas mokinosi Krokuvoj ir todel mokėjo Lenkų kalbą, bet už tai Lenkai jo neturėtų savintis.

Vėliau jis išvažiavo mokytis į Italiją. Ten pradėjo apsipažinti su astronomija. Nuo to palinko prie astronomijos, kuriai ir pašventė visą savo liuosą laiką. Vėliau jis apsigyveno Allensteine, Prusijoj, kur įsirengė sau astronomišką obzervatoriją, joje darbavosi norėdamas iš visų senų astronominių sistemų padaryti vieną sistemą.

Jis atstovavo dvasiškius ir gynė jų reikalus prieš tais laikais dar visai neišnaikintus Teutonų ordeno kryžeivius ir tais reikalais buvo seimo atstovas Gardine.

Kada Kopernikas parašė savo veikalą apie dangiškų kunų judėjimą, kiti dvasiškiai su tuo nesutiko ir dalykas atsidurė net pas popiežių. Kad tam nepritarė ir popiežius, jo astronomiškas veikalas negalėjo pamatyt pasaulio per ilgą eilę metų.

Apie tą patį laiką gyveno ir Kolumbas, kada prasidėjo ginčai kad žemė nėra plokščia kaip blynas, bet apvali kaip arbuzas. Kunigai labiausia tam prieštaravo ir sakė kad niekas neturi tiesos sakyti kad žemė yra kokia kitokia negu blyno pavidalo. Kolumbas pasiryžo ištirti ar žemė apvali kaip arbuzas, ir išvažiavo į vakarus juromis jieškoti Rytų Indijos. Jis sakė, jeigu žemė apvali tai važiuodamas tiesiog į vakarus aš pasieksiu Indiją, vietoj važiuoti į rytus, kaip per šimtus metų buvo daroma. Jis Indijos nepasiekė, bet ir nenupuolė nuo "blyno" briaunos: briaunos visai nebuvo, tik atrasta Amerika. Vėliau kiti prirodė kad žemė ištikro yra apvali ir kad, keliaujant tiesia linija į vakarus, galima sugryžti iš rytų į tą pačią vietą iš kur išėjai. Tas buvo prirodyta, nors kunigai ir šiandien nenori tam tikėti (nors ir patys daugelis aplink žemės skritulį važinėjo).

Prieš mirtį, kitų mokslininkų raginamas, Kopernikas sutiko išleist savo veikalą knygoje, ir parodymui kad tas veikalas nėra toks "bedieviškas" kaip kiti mano, knygą paskyrė tuometiniam popiežiui Povilui III. Mirties dieną jam dar spėjo atnešti vieną gatavą išspausdintą knygą.

Kopernikas mirė Gegužės 24 d. 1543 metais, budamas 70 metų amžiaus. Mirė vidurių liga, dizinterija.

Kad jis neįrašytas į Žyvatą Šventųjų tai todel kad Kopernikas buvo daugiau mokslo žmogus, o ne dvasiškis, ir niekur neužsiminė kad jis kokį stebuklą matė ar jam pasirodė kokie šventieji medžiuose ar nors laike miego. Tik tokie patenka į Žyvatą Šventųjų kurie "cudus" mato.

Išsirašė "Lietuvos Enciklopediją"

SLA. 291-ma kuopa, kuri randasi Hunlock's Creek, Pa., nutarė paremti "Lietuviškos Enciklopedijos" leidimą ir šiose dienose per "Dirvos" redakciją užsirašė užsimokėdama už pirmus 12 sąsiuvinių. Kuopos pirmininkas M. Padolskis ir sekretorė - iždininkė Adda M. Lizdas prisiuntė pinigus persiuntimui Enciklopedijos leidėjams. Tai bene pirmutinė organizacija Amerikoje kuri prisidėjo prie Enciklopedijos leidimo.

NAUJI KALENDORIAI 1933 METAMS
KATALOGAS JAU SIUNČIAMAS DABAR. KLAUSKITE IR GAUSIT
JONAS KERDIEJUS, 652 E. BROADWAY S. BOSTON, MASS.

SUSIVIENIJIMAS
LIETUVIŲ AMERIKOJE
Didžiausia Lietuvių Organizacija
307 W. 30 Street New York, N. Y.
S. L. A. 372 Kuopos randasi visose didesnėse Lietuvių Kolonijose.
Turtas: $1,404,038.14
S. L. A. turi keturis apsaugos skyrius: $150; $300; $600. ir $1,000. Ligoje pašalpos savaitėje moka: $6.00; $9.00; ir $12.00.
Jeigu jautiesi geru Lietuviu, jeigu tau apeina tavo šeimos likimas kuomet tu iš šio pasaulio pasišalinsi, jei rupi paties padėtis nelaimei ar ligai ištikus — prisirašyk prie S. L. A. Prie šios organizacijos priklauso visi prakilnūs Lietuviai. Buk ir Tamsta tų prakilniųjų tarpe! Prirašyk ir savo mažamečius — berniukus ir mergaites prie Susivienijimo.
Informacijų kreipkitės į S. L. A. Centrą aukščiau paduotu antrašu arba į vietinių kuopų valdybas.

—ŽEMAIČIAI!—

"MUSŲ BALSAS" — Žemaičių krašto ir Mažosios Lietuvos savaitraštis, atsidėjęs rupinasi visais viešojo gyvenimo reikalais, teisingai ir tiksliai nušviečia visus gyvenimo įvykius. "MUSŲ BALSAS" rimčiausias ir įdomiausias Žemaičių laikraštis. Todel visi skaitykite ir platinkite jį!

Kaina metams 4 lt. Amerikoje $1.25c.

Adr.: **"Musų Balso" Adm. Telšiai, Plungės 29.**

TURIME VISOKIŲ LAIKRAŠČIŲ—

Bet štai laikraštis visiems — vienintelis bešališkas informacinio pobudžio dienraštis

"DIENOS NAUJIENOS"

metams 36 lt. ($3.60), pusei metu — 18 lt. ($1.80)

"DIENA"

metams 8 lt. (80c.) — su 12 knygų priedo — 12 lt. ($1.20)

"NAUJAS ŽODIS"

Gausingiausia paveiksluotas žurnalas — metams 12 lt., pusei metų 6 lt. "Naujas Žodis" duoda 12 knygų žymiausių kurinių priedo. Priedu tarpe yra žymiausias Levo Tolstostojaus romanas "KARAS IR TAIKA) (8 tomai).

Vienintelis Lietuvos juokų žurnalas "VAPSVA"

geria ir į kairę ir į dešinę. "Vapsva" metams 12 lt. "Vapsvos" priedas Kalendorius. Rašykit tuojau:

Akc. B-vė "ŽODIS" Kaunas, Laisvės Alėja 70.

Norint su šiais laikraščiais susipažinti atsiųskit savo adresą visi gausite.

"Liaudies Tribuna"
Savaitinis Laikraštis
Leidžia
Amerikos Lietuvių
Liaudies Sąjunga
"Liaudies Tribuna"
2437 W. 69th St.
CHICAGO, ILL.
Telef. Grovehill 2242

LIAUDIES TRIBUNA
The LITHUANIAN TRIBUNE

The Lithuanian
Tribune
Weekly — Published
by The
Lithuanian-American
Peoples Association
K. J. SEMASHKA, Sec-y
3221 Beach St. Chicago
Telef. Albany 4918

No. 4 CHICAGO, ILL. SAUSIO-JAN. 27, 1933 Vol. (Metai) 5

SOCIALISTAI MOKINA "VIENYBĘ" EKONOMIJOS . . .

Sausio pirmose dienose įvykusiame SLA. Pild. Tarybos posėdyje tarp kitų nutarimų nutarta perimti iš Vienybės Bendrovės namą, ant kurio SLA. turi davęs paskolą. Kad tai buvo neišvengiama nieko nepadarysi, bet žinome kad Pidomojoj Taryboj buvo ir yra tokių kurie tik laukė tos dienos kada galės atsiekti to troškimo.

Kaip kas gali paklausti kodel taip? Atsakymas gali buti keliariopas. Tačiau aišku kaip diena kad nekuriems Pild. Tarybos nariams nebuvo svarbu tie $250,000, kuriuos nurašė Pennsylvanijos Apdraudos departmentas kaipo nemokančius nuošimčių. Nesvarbu kad žlugo $25,000 Ažunario-Devenio paskolos — net damokėta taksai už tą žuvusią paskolą. Nebuvo svarbu išreikalauti iš sekretoriaus bondso nuostoliai už tą paskolą.

Nesudarė didelės svarbos kad Chicagoj socialistų šalininkai nemoka nuošimčių nei taksų už tuos namus kuriems SLA. davė paskolas.

Bet visas blogumo punktas tuliems buvo tik "Vienybės" namo paskola, kurią "Vienybė", kaipo laikraštis negalėjo šiai depresijai užėjus, mokėti.

Trumpai ir aiškiai sakant Susivienijimo pinigų žlugo desėtkai tukstančių dolarių įvairiuose investmentuose, bet kaip matyti valdyba tokiomis paskolomis visai nesisieloja. Nekurie tik burbulus pučia del "Vienybės" paskolos, kaipo "baisaus nusidėjimo"!

Štai Chicagos socialistų ir komunistų spauda trina delnus iš džiaugsmo kad "Vienybės" namas paimamas į SLA. žinią. "Naujienos" neturi gėdos sakyti buk ir gerais laikais "Vienybė" nesistengė atmokėti Susivienijimui paskolą. Vadinasi, kitus bara už stoką ekonomijos.

Kažin kaip "Naujienos" atsilygino tiems kurie sukurė jas savo sunkiai uždirbtais centais? Kaip Grigaitis ir Jurgelionis dirbo "N." bendrovės naudai kada budavo įplaukos labai didelės? Ar savo "morgičius" atmokėjo, ar nors dalį atmokėjo tiems kurie sudėjo tukstančius dolarių palaikymui "Naujienų"? O ką jau kalbėti apie kitus socialistų padarus kuriais jie suėdė žmonių tukstančių tukstančius dolarių?

Šiandien toks Grigaitis, kuris nieko daugiau nesugebėjo kaip tik drumsti Lietuvių kulturinį ir tautinį darbą, be gėdos tyčiojasi iš tų kurie Lietuviams tarnavo. Dar galima sakyt kad Grigaitis naudojo savo įtekmę pakenkti "Vienybei" tos paskolos klausime. Chicagos socialistai dantis pakabinę laukė kada ta paskola bus sukanceliuota.

Ką apie tai pasakys rimti SLA. nariai? Jeigu Pild. Taryba mokėjo užglostyti tokias paskolas kurios per jos kaltę tikrai žlugo, tai kame čia dalykas kad įsikibta į "Vienybę" ir ji bandoma nusmaugti, jeigu laikinai negali savo obligacijų pildyti? Ar nevertėtų S. L. A. nariams pareikalauti kad SLA. Pild. Taryba surastų budus kaip palengvinti "Vienybei"?

Nejaugi SLA. nariai pasiduos vadovystei tokių ponelių kaip Grigaitis, Gugis ir visos eilės jų pakalikų. kurie siekiasi prie SLA. užvaldymo ir tuo pat laiku prie užsmaugimo tautinės spaudos, kad prieš juos nei išsižioti negalėtų? Reiktų apsisaugoti socialistų, tų dolarinių internacionalistų, ir nepasiduoti jų vadovybėn.

CICERO, ILL.

Pereitą savaitę reporteriui teko užsukti pas Grant Works Coal Yard savininkus pp. Bernadišius ir praleisti linksmai vakarą. Apart reportelio buvo komp. Vanagaitis ir "Vyties" red. Lapinskas.

Bernadišiai turi gražią šeimą, jauna dukrelė mokasi muzikos. Ponas Bernadišius yra vienas iš stambiųjų Cicero Lietuvių biznierių, paduoda kurą, anglis. Biznio viet randasi ties 16-ta Ave. ir 49-t Ct.

Dr. A. J. Gussen vėl susitaisė savo ofisą po gaisro. Jo ofisas randasi 1847 W. 14 St., viršuje Keserausko vaistinės. Nuo gaisro nemažai nukentėjo ir vaistinė, bet dabar viskas jau sutvarkyta.

Maskaradas. Sausio 28 d. Lithuanian Red Rose Klubas rengia maskaradą. Liberty salėj, 14-ta ir 49-ta gat. Dovanų skiriama daugelis ir gaus jas kurie tik bus verti.

Cicero Lietuviai yra linksmi žmonės tai be abejo turės gerus laikus. Rep.

"Dirva" dabar yra pigiausias darbininko liuoslaikio draugas. Skaitykit "Dirvą".

KADA IR KAIP PAGERĖS AMERIKOJ LAIKAI

(Tąsa iš pereito num.)

Kas pagimdė depresiją?

Seniau žmonės visokius blogumus ir negeroves sumesdavo ant Dievo, buk tai esanti "Dievo bausmė". Bet moderniškame amžiuje jeigu kas taip mano tai su tokia ypata nėra reikalo diskusuoti. Trumpai sakant, depresija yra ne kas kita kaip godžių žmonių pasiryžimas padaryti didelius pelnus neatsižvelgiant į visų kitų likimą.

Tas šiandien atsitiko šioje šalyje, dėka tų kurie, numatydami kiek darbo ir lėšų sutaupys paskiausio išradimo mašinerijos, pasiskubino tokias mašinerijas įsitaisyti. Jos padirba kelių šimtų darbininkų darbus į daug trumpesnį laiką, ir darbininkai buvo paleisti iš darbo.

Kaip žinoma, nuo 1925 m. Amerikoje prasidėjo taip vadinama "efficiency system" (skubi, sistematiška išdirbystė, su mašinų pagalba). Kožna firma pirko vėliausio išradimo mašinas, samdė ekspertus kad tik su mažiau darbininkų galėjus padidinti produkciją ir, žinoma, pelnus.

Plieno ir abelnai išdirbystės su pabaiga 1928 metų paleido tukstančius darbininkų, taip kad 1929 metų pradžioje dirbo vienas-du darbininkai vietoje keleto šimtų, kaip pirmiau. Toks "efficiency progresas" žymiai padidino produkciją, bet tuo pat kartu per tris metus sumažino darbininkų skaičių beveik pusiau.

Prasidėjus "efficiency sistemai" pradžioje 1928 metų biržose smarkiai pakilo visos akcijos, bondsai. Atsirado daugybė spekuliantų, visokios rušies biznierių.

Pabaigoj 1928 metų "efficiency sistema" dar smarkiau įsiveikė. Visokiose išdirbystėse kiekvieno mekaniko, inžinieriaus ir vedėjo pareiga buvo rupintis kaip mažinant darbininkų skaitlių padidinti produkciją.

Paskiau atsirado net tokia mintis kad reikia fabrikus statyti be langų, tik su šviesa per stogą, kad darbininkas laike darbo neturėtų progos dairytis ir tokiu budu nemažintų "efficiency". Buvo pritaikoma šviesa kad darbininkas dieną ir naktį darbe jaustųsi kaip dienos šviesoje; temperatura taikyta automatiškai kontroliuojama, kad nebutų skirtumo tarp vasaros ir žiemos oro. Viskas buvo išgalvota kaip ištraukti daugiau darbo iš darbininko, kurio vietos mašina neužėmė.

Kas čia pasakyta yra tikri faktai, nes pats asmeniniai turėjau reikalų su tokio techniško darbo pritaikymu ir kartais prisieidavo studijuoti tokias sistemas tinkamam atlikimui savo pareigų. Man teko asmeniniai aplankyti apie 40 firmų kurios įvesdinėjo vėliausius pagerinimus. (Bus.)

DEPRESSION NOTES

The other day I picked up a little brown book and after glancing at the title (it was "Social Problems"), I began to look through it in a more or less idle fashion. It seemed to deal with population, immigration, child labor, women in industry, and many of the major problems of the day. However, my eye and my curiosity immediately became active when the one word, "Unemployment", resting serenly at the top of a page, awakened both to more detailed inspection.

Naturally the uppermost thought was a desire to know how unemployment was getting along some few years back. I thought that possibly I could find some interesting information which would enable me to belittle our present era of unemployment, which some people call depression, whereas others call it by a really intriguing variety of names. Before I began to read and absorb, my semi-technical mind desired to know first of all who the person was who could be so authortative as to write on such weighty subjects. A flick of the wrist and the page containing all the enlightenment I desired lay before me.

"'Social Problems', a study of present-day social conditions, by Ezra Thayer Towne, Ph.D., professor of economics and political science, Carleton College, 1917", was the imposing array of terms which greeted me. Satisfied as to the authoritative factor, I again turned to the chapter on unemployment, and here are some of the things I read: "——, a study of the schedules of the 1910 Census of a thousand wage-earners from each of six different industrial centers of the United States shows that more than one third (36.1) percent were unemployed on an average of 10.8 weeks throughout the preceding year."

Just imagine working only 41.2 weeks a year! But let us go on a little farther: "The Federal Bureau of Labor carried on an investigation in 1901 covering over 24,000 families of the working classes scattered throughout thirty-three states. This investigation showed that approximately one half of the heads of the families had been unemployed for nine and a half weeks during the year. The records kept by trade unions in those states where labor is highly organized likewise show a very large amount of unemployment."

There is no little degree of cynicizm apparent when a comparison is made to the conditions of today. A psychologist would immediately declare that here is a perfect example of our ability to be ever dissatisfied with what we have. We strange humans never can appreciate to the fullest extent either the benefits of well-being or the assurance of the prosperity which still turns corners.

Depression or no depression, there is one fact in America which makes me proud that I am an American, and that fact is that we Americans have not yet forgotten how to smile. Not only do we smile at new troubles and new worries, but we laugh at them. Probably Socrates, with his subtle arguments and questions, were he alive today, would have no difficulty in convincing us that if we still laugh there can be no fact in the assumption that there is a depression.

A. Stelmok.

THINGS THAT NEVER HAPPEN
By GENE BYRNES

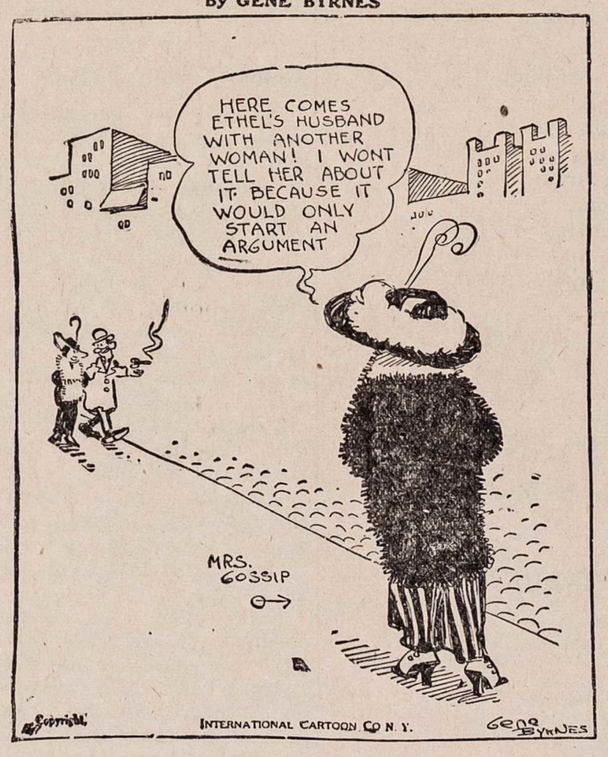

"MARGUTIS"

Muzikos, Dainų ir Juokų Žurnalas. Leina du kartu į mėnesį su karikaturomis, gaidomis ir kitokiais raštais. Kiekvieną mėnesį rasite Pustapėdišką Kalendorių su oro spėjimais ir Lietuvių gyvenimo nuotikiais.

"Margutis" pusei metų kainuoja $1.00. Metams — $2.00. Į Lietuvą metams $3.00. Adresas:

"MARGUTIS"
2437 West 69th Street Chicago, Ill.
Redaktorius-Leidėjas: Komp. A. Vanagaitis.

SKAITYKIT IR PLATINKIT "DIRVĄ" IR "LIAUD. TRIBUNĄ"

"Dirva"-"Liaudies Tribuna" visuomet atvirai rašo tiesą, rupinasi visais tautos reikalais, neatsižvelgia į partijas bei grupes. Yra geriausi draugai ir patarėjai kiekvienam. Už kelis centus atneša milžinišką naudą savo skaitytojams.

Tenelieka nei vieno Lietuvio kuris neskaitytų "Dirvos"-"Liaudies Tribunos". Prisidėkite visi prie platinimo jų.

Kaina metams tik $2.00. Pusei metų — $1.00.
(Du laikraščiai tik už $2.00 metams)

Užsirašant arba šiaip reikalais kreipkitės adresuodami:

"Dirva"
6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio

"Liaudies Tribuna"
2437 W. 69th Street
Chicago, Ill.

Chicagos Lietuvių žinios

"MARGUČIO" "KARUNACIJA GERAI PAVYKO

Pereitą sekmadienį "Margučio Imperijos" vakaras arba kitaip sakant "Vanago Apkarunavimas" pavyko gerai. Padarė nemaža juoko. Be "karunacijos" buvo gražus sporto vakaras su įvairia muzika ir šokiais. Kaip paprastai publikos buvo daugiau negu galėjo sutilpti į Chicagos Lietuvių Auditoriją.

ST. RIMKAUS koncertas gerai pavyko. Sausio 15 d. Chicagos Liet. Auditorijoj įvyko pasekmingas Stasio Rimkaus koncertas. Programas buvo įvairus, publikos buvo pilna salė.

MORNING STAR Klubo sekmingas maskaradas įvyko pereitą šeštadienį Meldažio-Valiulio salėje. Publikos buvo pilna salė. Išdalinta daug dovanų. Šokis tesėsi iki vėlumai.

IŠŠOKO iš 16-to aukšto. Iš Sherman hotelio per langą iš 16-to aukšto iššoko ir užsimušė tulas Jackson iš Detroito.

PAKLIUVO ir kitus išdavė. Tulas Frank Krupa, 18 m., paprašė policijos apsaugoti jį, nes sakė jam grąso mirtimi kokie ten jo priešai. Nuėję du detektivai pas jį pažino kaipo vieną iš nenaudėlių. Nusivedė policijos stotin, kur jis prisipažino kad su savo mergina jis apvogė kelyje vieną žmogų. Bet tai dar ne viskas. Jis pasakė kad trys jo draugai užsiima plėšimu. Policija išvažiavo ir juos sugaudė. Bet ir tai ne viskas. Vienas iš suimtų, Jonas Dutkevičius, 18 m., pasakė policijai kad jo dėdė irgi "laužo įstatymus". Policija nuvažiavo į jo dėdės namus ir rado užraugta daug alkoholio ir 750 galionų gatavo alkoholio.

SABATH reikalauja $5.000. Kongresmanas A. J. Sabath iš Chicagos, įnešė Kongrese bilių kad butų išmokėta $5,000 Vinco Juškos žmonai kaipo pašalpa. Juška buvo nušautas Washingtone laike riaušių, kur jis buvo numaršavęs su "bonų armija".

KENOSHA, WIS.

Laukia "Margučio". Vasario 5 d. čia laukiama atsilankant "Margučio", kuris duos gražu Lietuvišką programą. Margučio priėmimui darbuojasi Kasputis ir kiti ir tikima kad vakaras bus pasekmingas. Programas bus Germania salėj, kur Lietuviai paprastai daro savo parengimus. Važiuoja Vanagaitis su visu savo štabu. R.

WAUKEGAN, ILL.

Sausio 15 d. čia įvyko gražus vakaras Šv. Baltramiejaus drjos. Publikos buvo pilna Lietuvių auditorija. Programą išpildė komp. Vanagaitis su savo štabu. Žmonės buvo labai patenkinti. Juokėsi kiek tik galėjo. Šiam parengimui daugiausia darbavosi A. Sutkus. L. R.-K. S. A. centro pirmininkas. Rep.

Chicagiečiai — skaitykit ir Platinkit "Dirvą"-"L. Tribuną"

Itališki Akordionai

Visokių rušių ir rankų darbo, už pigiausias kainas. Patenkinimą garantuojam. Mes taipgi taisom. Senį imami mainais.

ITALIAN ACCORDION CO.
1014 Blue Island Ave. Dept. F44
Chicago, Ill.

MELROSE PARK, ILL.

SEKMINGOS PRAKALBOS

Sausio 22 d. įvyko prakalbos kurias rengė Am. Liet. Liaudies Sąjungos 4-ta kuopa Vaičiuno salėje. Publikos buvo gana daug. Pirmininkavo Ignas Rudzinskas.

Prakalbos prasidėjo 4 val. ir baigėsi 6 val. Kalbėjo: Melrose Park miesto tarybos nariai Anthony Joncha, Dr. Strzyneckis, taipgi Dr. V. S. Nares-Naryauskas, Adv. A. A. Olis, "L. T." red. B. F. Simons-Simokaitis.

Reikia pasakyti kad tai buvo pirmas šioje kolonijoje toks atsitikimas kad visų pažiurų Lietuviai bendrai dalyvavo pasitarime Lietuvybės tikslais.

Pirmas kalbėjo A. Joncha, kuris palietė Melrose Parko Lietuvių gyvenimo bei bendro veikimo klausimus, nurodydamas kad Lietuviai gali daug ko nuveikti ir šiais depresijos laikais, tik reikia stengtis.

Antras kalbėjo "Liaudies Tribunos" redaktorius B. F. Simons-Simokaitis, temoj "Amerikos Lietuvių ateitis ir likimas". Jis nurodinėjo kad Amerikos Lietuviams šiandien yra butinas reikalas burtis bendran kulturinin darban ir kad Lietuviai jau pergyveno savitarpinės kovos laikus. Šiandien nėra reikalo gilintis į asmeninius įsitikinimus. Gyvenimo aplinkybės ir patyrimas parodė kad tik tos tautos kurios sugebėjo bendrintis savo tautines jiegas yra žinomos kaipo reikšmingos ir kulturingos tautos.

Toliau nurodė kas Lietuvius išnaudojo prisidengdami neva "pasaulio gelbėtojais". Taipgi nurodinėjo Amerikos Lietuvių Liaudies Sąjungos tikslus, projektus ir principus. Iš to paaiškėjo kad Am. Liet. Liaudies Sąjunga yra tinkama organizacija ir reikalinga šių dienų Amerikos Lietuvių gyvenime.

Trečial kalbėjo Adv. A. A. Olis; jis savo gražioj kalboj patiekė daug informacijų namų savininkams, "aukso bondsų" pirkėjams, skolininkams ir tt. Trumpai sakant, Adv. Olio paskaita buvo visiems įdomi, naudinga. Adv. Oliui reikia atiduoti didelį kreditą už tai kad jis yra ne tik vienas iš žymiausių Lietuvių advokatų Chicagoj bet ir kad moka puikiai Lietuvių kalbą, nors yra čia gimęs jaunuolis.

Kiti du kalbėtojai, Dr. V. S. Nares ir Dr. Strzyneckis pasakė gražias kalbas. Dr. Nares pastebėjo kad Anglų tauta yra žinoma kaipo gudri tauta ir jos gudrumas yra tame kad jie visi už vieną, vienas už visus. Ir mums Lietuviams taip reikia elgtis.

Dr. Strzyneckis nurodinėjo kad šiandien ir Amerikos žmonės pradeda suprasti jog reikia pirkti tik Amerikos išdirbinius ir kad Paryžiaus ir kitų Europos tautų išdirbystės bei mados Amerikai nieko gero nedavė. Lietuviams, sako, reikia mažiau pavydo, daugiau vieningumo, bendrų pastangų remti vienas kitą kuo tik galima.

Visi kalbėtojai buvo tos nuomonės kad šiandien Lietuviams reikia užmiršti revoliucijinį ir frakcijinį gyvenimą, o tik vieninti jiegas. Buvęs.

"MARGUČIO" VAKARAS

Sausio 29 d., šį sekmadienį, Vaičiuno salėje įvyks "Margučio" vakaras WJJD radio programų naulai. Mat, Melrose Parko Lietuviai nori prisidėti prie "Margučio" radio programų. Tai bus sporto, dainų, muzikos ir juokų vakaras. Programą išpildys pats Vanagaitis su visu savo štabu. Pradžia lygiai 7:30 vakare. Rep.

Dienos Klausimais

PREZ. SMETONA APIE KRIZĮ IR ATEITĮ

"Talkos" Spaudos Biuras praneša sekantį sąryšyje su Naujų Metų sutikimu Lietuvoje:

Naujų Metų proga, Lietuvos Respublikos Prezidentas A. Smetona pasakė per radio kalbą visiems Lietuviams. Priminęs p. Prezidentas pereitus metus pažymėjo kad jie ne lengvi buvo Lietuvos gyventojams. Pasaulio ekonominis krizis jau Lietuvą buvo užgulęs. Valdininkams teko atsižadėti atlyginimo dalies ir kitiems gyventojų luomams susiglausti. Atpigus javams ir kitiems žemės ukio gaminiams, daugelis ukininkų nebesurenka tiek pinigų kiek jų reikia skoloms ir mokesčiams mokėti. Prekybininkams ir pramoninkams taipgi sunkiai ėjosi, nes ir jų įmonės negalėjo galų su galais suvesti. Nors krizis ir palietė Lietuvą, bet bado ir nedarbo nebuvo ir tikimasi to nebus.

Lietuva prieš ketveris metus suskato kitaip tvarkytis: skubiai sausinti pelkes, eiti ukininkams pagalbon gausiomis paskolomis ir pašalpomis, versti javų ukį gyvulių ukiu. Lietuva nebutų turėjus kuo prekiauti su svetimomis šalimis jeigu nebutu paruošus sviesto ir kiaulienos parduoti. Valstybės iždui teko daug milijonų litų tam reikalui skirti. Kas seniau rugojo kad ar ne perdidelė auka ukininkams daroma, tam šiandien jau aišku kad ne veltui buvo pinigas išleista.

Šiandien Lietuva, įstatyta naujon ukio vagon, eina pasaulio rinkose lenktynių su kitomis šalimis ir skinasi kelią savo gaminiams. Taigi, reikia žiurėti kad Lietuvos gaminiai butų ne menkesni už kitų tautų gaminius. Kai ukininkams geriau klosis, bus lengviau ir visiems. Visuotinas krizis yra nelyginant karas, del to tautai reikia susiklausyti ir glaudžioje vienybėje laikytis.

Nors ir sunkųs buvo praėjusieji metai ir gal but tokie bus šie, bet jie daug lengvesni už daugelį pokarinių metų. Šiandien musų tautos gyvenimas atkiutęs ir žymiai susitvarkęs. **Todel šviesiomis akimis, dvasia pakilę, pasiryžę toliau rimtai dirbti savo tėvynei, sutinkame naujus metus. Jei dirbsime išsijuosę tai turėsime ir gerybių daugiau. Nėra didesnio vaisto prieš krizį kaip tvarkingas darbas, susiklausymas ir pasitikėjimas savimi.**

* * *

Tai šalti, rimti Valstybės Prezidento žodžiai į tautą, į visus Lietuvos gyventojus.

Žinome, Lietuva paliesta krizio. Tą rašo jusų giminės, tą rašo spauda. Bet ne tokio skandalingo krizio kokis užklupo kitas šalis.

Maža musų šalelė, bet labai sumaniai tvarkoma, todel kad ir kenčia visuotiną plėgą — ekonominį krizį, bet kenčia lengviau.

Nereiktų norėti kad Lietuva butų laisva nuo krizio, lyg kokiais čiepais apsaugota, kada turtingiausia šalis pasaulyje, Amerika, pergyvena krizį visu jo žiaurumu.

Kaip Raudonieji Giria Sovietų "Rojų"

Į pereitame "Dirvos" numeryje tilpusį straipsnį "Sovietų Sistemos Žiaurumas" raudonoji "Vilnis" štai ką sako pateisinimui sovietų sistemos:

"Sovietų Sąjungoj nėra bedarbės. Alkanų masių gatvėse nerasi. Iš darbininkų neatima namus, nes tai jų. Juos niekas nemeta į gatvę, nes tai jų."

Gi apie Ameriką kiek pirmiau sako:

"Uždarinėjo daugiau kaip 5,000 bankų, kuriose žlugo apie trys bilijonai dolarių. Tukstančius namų atėmė ir 16 milijonų bedarbių pastatė už dirbtuvių vartų...."

Ar ištikro sovietų sąjungos rojus toks "rojiškas"? Ne, tai tik komunistų muilinimas darbininkų akių.

Pirmiausia, Rusijoje komunistai atėmė viską iš visų: ten **niekas nieko savo neturi.** Jeigu darbininkas nepatiko komisarui, jis negali nei dirbtuvėj dirbti ir netenka maisto kortelės.

Juk tik šiose pačiose dienose atimta šimtams tukstančių žmonių maisto kortelės. Aišku kad jie ir patogės neturi. Jie nėra kokie buržujai, bet paprasti nuskriausti vargšai, dabartinė sovietų sistemos biednuomenės klesa.

Toliau, ką reiškia ukių atiminėjimas, grudų atiminėjimas? Ar tie žemknisiai nužikai yra kokie buržujai?

Koks skirtumas tarp kapitalistiškos sistemos, kur žmogus prasiskolinęs (kuris prasiskolinęs) praranda savo nuosavybę, ir sovietų sistemos, kur žmogui nieko nevalia turėti ir už turėjimą ko nors (kaip pasislėpimą gorčiaus grudų) tau mirtis grąso?

Ko komunistams verkti kad Amerikoje bankai užsidarė? Juk komunistai tik to ir nori. Jie net norėjo pinigus panaikinti. Tai yra tik vykinimas komunizmo.

Bet štai kodel musų raudonukai verkia: atėjus blogiems laikams Amerikoje, jie negauna iš savo mulkinamų darbininkų gana dolarių....

Žydams Patvarkymas

Po karo, nepriklausomybę sukurus, Lietuviai darė visokių nusilenkimų Žydams: buvo davę ir ministeriją ir kitokius dalykus.

Dabar gi Žydų privilegijas smailina ir reikalauja iš jų taikytis prie valstybės. Nuo 1933 metų pradžios Žydų metrikacijos punktams įsakyta metrikus rašyti tik Lietuviškai.

Švietimo ministerija įspėjo Lietuvos rabinų sąjungą kad rabinai turi išmokti Lietuviškai kalbėti.

Litas Neatpigs

Kaip Lietuvos laikraščiai praneša, Lietuvos Banko narys p. Paknys į žurnalistų paklausimą del kalbų apie lito vertės nupigimą atsakė kad Lietuvos Bankui ir pernai šitokio klausimo nebuvo ir šymet nėra.

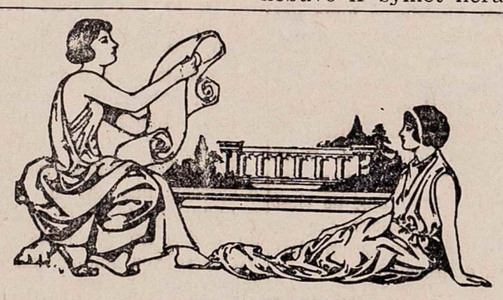

VISKAS MAINOS

Susipinkit, jųs svajonės,
Į jausmų vainiką,
Kurs kadais manajai sielai
Ir širdžiai patiko.
Jųs man pindavot vainiką
Iš jausmų šventųjų,
Ir namuose ir laukuose
Tarp gėlių kvapiųjų....
Jųs man pindavot vainiką
Iš džiaugsmų auksinių,
Prie mėnulio spindulėlių,
Žvaigždžių deimantinių.
Kodel jųs tokio vainiko
Dar pint nemėginat,
O vien tik iš gilaus skausmo
Ir ilgesio pinat?
Neliudėki, mergužėle,
Gamtoj viskas mainos:
Kaip džiaugsmai, aukso svajonės,
Taip juokai ir dainos.

Jonas Morkunas.

PASKUTINIS SPINDULYS

Paskutinis spindulys
Kai sudie man pasakys —
Ir dienelė ši paskęs
Į juodas nakties gelmes —
Kiek drąsių, karštų troškimų
Plauks į jurą atminimų!

*

Ryt, žinau, išauš diena;
Kils svajonė neviena.
Paskutinis spindulys
Vėl gelmėn jas paskandys —
Ir jų kapą veltui kasiu:
Tai kas žuvo, nesurasiu.

—Putinas.

PERMAINĖ PREZIDENTO VIETOS UŽĖMIMO LAIKĄ

Washington. — Iki šiol, laikantis senų laikų tvarkos, Suv. Valstijų prezidentas, išrinktas Lapkričio mėnesį, užimdavo vietą tiktai sekantį Kovo mėnesį. Tuo pat laiku išrinktas kongresas užimdavo vietas tik už 13 mėnesių vėliau.

Kokia galėjo buti tvarka prie tokios sistemos? Kuri partija pralaimi, ji stengėsi tik trukdyti visą darbą, o ne dirbti, nors ji sėdėdavo kongrese virš metus laiko.

Pravesti šį 20-tą priedą prie S. V. Konstitucijos reikėjo 36 valstijų pritarimo. Tas lengvai gauta.

Prezidentas sulyg šio įstatymo užims vietą Sausio 20 dieną, o Kongresas Sausio 3 d.

Rooseveltui susimažins prezidentavimo terminas, nes jis užims vietą Kovo 4 d. šymet, o turės pasitraukti Sausio 20, 1937 m.

Amerikos Karo Veteranai Labai Brangiai Kaštuoja

Jokia valstybė visoje istorijoje nebuvo tokia duosni savo kareiviams kaip S. Valstijos, kaip paaiški iš liudymų kongreso komitete karo veteranų klausime.

Anglija, Vokietija, Prancuzija, Italija ir Kanada didžiojo karo laiku sumobilizavo bendrai milžinišką 34 milijonų kariumenę, bet jų visų bendras karo veteranų šelpimo planas 1932 metais apėmė tik $891,000,000.

Suv. Valstijos sumobilizavo 4,350,000 vyrų pasauliniam karui, bet šiais metais veteranams išmokės $1,020,000,000, arba 10 nuoš. daugiau negu anos visos valstybės sudėjus į vieną.

Anos visos valstybės per karą turėjo 16,563,000 užmuštų ir sužeistų. Amerikos nuostoliai buvo tiktai 322,000.

Anų visų šalių už 1932 metus už žuvusius ir sužeistus išmokėta po $53.60 nuo galvos, o Amerikoj nuo sužeisto ir užmušto kareivio atsiėjo net po $2668.66!

Gaila nukentėjusių kareivių, bet kad jų dideli mokesčiai guli ant pečių visų piliečių, piliečiai turi teisę padejuoti.

Stalino Tuščios Kalbos

Nepasisekus penkmečiui, sovietų caras Stalinas sako kad taip ištiko del to kad šalis nuolat bijo karo pavojaus ir negali kaip reikia dirbti. Išrodo kad mužikai tik dairosi aplinkui iš kur priešai ateis, ir dreba stovėdami, negali nei dirbti.

Stalinas visai nepagalvoja kad žmonės alkani, kad iš jų valdžia viską atima, kad visi paspausti po sunkiu despotizmo jungu ir nenori daugiau dirbti negu bizunu priverčiami.

Kokiems galams žmogus turi dirbti kad nespėjus diegui iš žemės išlysti jau suka komisarai ir laukia viską atimti.

Kodel prie carų viskas derėjo ir visada visko užteko? Ukininkai net puikiai gyveno. Tiesa, tada biednuomenė neturėjo iš ko pirkti ir ta visuomenės dalis kentė. Bet dabar kenčia visi, ir kenčia nauja biednuomenės dalis: ta kuri išmesta iš komunistų partijos ir paleista be maisto kortelių badauti ir mirti.

Kas platina "Dirva" — tas platina Apšvietą.

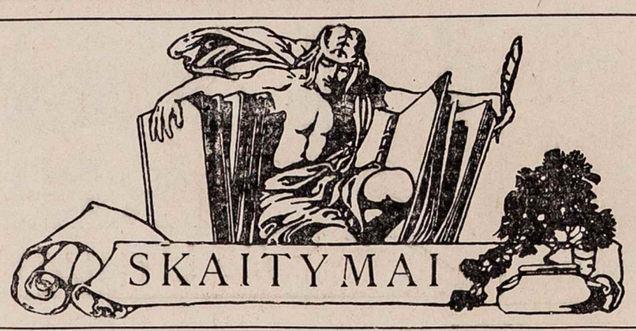

KAIP SVETIMTAUTIS APRAŠO LIETUVĄ

(Vertė **V. S. Jokubynas**)

(Tąsa iš pereito num.)

Kaunas dabartiniais laikais

Bet Kaunas gražioj vietoj, prie susibėgimo dviejų upių, apsuptas medžiais apaugusiais kalnais ir gražiais upeliais. Pripažint reikia kad Lietuvos valdžia pasiėmė jį reformuot į moderišką miestą. Tie kurie Kauną pažinojo 1920 metais pasakys kad tai gamtos stebuklas įvyko. Neturtas, skurdas ir demoralizacija, kokioj Lietuva atsirado po karo ir Lenkų siaubimui, paliudys kad Kaunas dalinai pažengė tiek kiek ir Washingtonas. Siauros gatvės praplatintos ir pergrystos, daugelis jų asfaltuotos. Įtaisyta pirmos rušies vandentraukis aprupinimui miesto tyru vandeniu. Įrengta pirmos rušies kanalizacija. Senasis Miestas pasidavė namų švarumui kokio pirmiau jis nežinojo. Arklių traukiami gatvekariai, užsilikę iš Rusų laikų, pakeista motorbusais. Menkos stubelės pakeičiamos apartmentais, kurie tartum po nakties išdygsta. Per Nemuną nutiesta gražus tiltas. Prie gatvių susodinta tukstančiai medžių ir užvesta sodai. Įsteigta daug viešų įstaigų, įskaitant ir Lietuvos Universitetą, su septyniais fakultetais ir tukstančiais sudentų, ir imponuojantis Teismo Rumas. Pakeičiant Kauną iš Rusiško garnizono miestelio į Europos valstybės sostinę, miesto populiacija greitai pasididino ir šiandien gyventojų skaičius siekia suvirš 100,000. Žinoma, truksta dar vis didelių trobesių ir plačių bulvarų koki yra senose valstybių sostinėse, bet yra užtektinai pritraukimo parodymui ką Lietuviai gali nuveikti savo energija ir pasišventimu, akivaizdoje visokių kliučių.

Apžiurėdamas principališką aikštę, matai Miesto Rotušę, tai troba iš šešiolikto šimtmečio, savo išdidumu primenanti Naujos Anglijos bažnyčią. Senas tai namas ir žinomas kaipo Šventynė Dievo Perkuno, kurį senovėj Lietuviai garbino pagonystės laikuose, statyta apie prieš 500 metų. Prie Gardino gatvės yra daug trobų iš Vidurinių Amžių, gražiai išlankstytų ir kolumnuotų, kokių vienas randasi Danzige, ir vienas Hanseatikų mieste. Iš istoriškų trobesių vienas yra labai interesuojantis tai Vytauto bažnyčia, kuri, sakoma, yra pastatyta 1400 metais paties to Lietuvos didvyrio, kurią jis pastatė atminčiai sumušęs Totorius. Franciškonų originališka nuosavybė, kuri Napoleono armijos buvo paversta ginklų ir amunicijos krautuve, vėliau Rusų stačiatikių šventyne, dabar pertaisyta į Romos katalikų bažnyčią.

Kaune yra patogus, jei ne patogiausias, viešbutis "Lietuva"; tik pasakyk savo vežėjui "Lietuvos Viešbutis", ir jis tave tuojau nuveš ten kur gali gaut kambarį nuo 60c iki $6 už parą. Didelis ir imponuojantis Vytauto Didžiojo Muzejus dabar statomas ir savyje talpins kolekcijas surištas su Lietuvos istorija, daila ir senovės liekanas. Yra nedidelė paveikslų galerija, kurioje telpa Lietuvos artistų kuriniai; jų diduma yra imitacija, bet yra keletas ir tikrai originališkų. Jei busi Kaune sezono laiku, nepamiršk atlankyt Valstybės Teatrą, kuriame duodama tikrai gražųs operetiški perstatymai, valdžios priežiuroje — toli šaukianti nuo tų dienų kada Rusijos priespaudos laikais operos ir vaidinimai, Lietuvių parašyti, buvo perstatomi slaptai, daržinėse ir klėtyse, ir tai dalyviams imant riziką ar pasiseks išlikt neliestiems bizuno ir ištrėmimo Sibiran.

Prie paminklo kritusių už laisvę

Buvau liudininku ceremonijų prie Nežinomų Kareivių kapo visur nuo Washingtono iki Bukarestui, bet niekur nemačiau tokių įspudingų ir graudžių ceremonijų, su tokiomis apeigomis kokios atsibuna kasdien, saulei nusileidžiant, prie paminklo Kovotojų Už Laisvę, Kaune. Vietoj didelio judėjimo miesto, kaip kitur kad yra Europos sostinėse, pats kapas yra tylioj, ramioj vietoj, rožių darželyje, prie Kariško Muzejaus. Kapas atžymėtas paminklu, gražiai pastatytu piramidos pavidale, iš gražiai sudėtų laukuose (tartum visuose Lietuvos kraštuose) surankiotų akmenų, kurio viršunę užbaigia Lietuvos šventenybė, gražus kryžius.

Kaip tik saulė nusileidžia už kalnų, paskutiniais savo spinduliais apšviesdama Nemuno krantus, karbuotame Muzejaus bokšte suskamba varpas, šaukdamas prie vėliavos pagerbimo. Pasigirsta trimito balsas ir bubno dundėjimas. Pasirodo išeinanti invalidai veteranai, pasiramsčiuodami lazdomis ir kujokais, ir eidami liudnai, lėtai, susirenka į eilę prie paminklo. Ant akmeninio aukuro, prie paminklo papėdės, užsikuria ugnis taip kaip prieš tukstantį metų pagonų kunigai kurindavo amžiną ugnį girių dievams aukaudami aukas prie didžiųjų aržuolų kamieno.... kalpokuoti invalikai nuleidžia savo lazdas.... muzika groja tautišką himną.... iš bokšto viršunės stiebo žemyn leidžiasi raudona-žalia-geltona vėliava, ir prieblanda lėtai pridengia žemę....

Jei lankysiesi Lietuvoj vasaros metu, visomis pastangomis skubėkis į Klaipėdą, kurios vardas žinomas ne vien iš prieplaukos bet ir krašto ploto, kurį sudaro vienuolika šimtų ketvirtainių mylių. Miestas labai malonioj vietoj, su plačiomis ir švariomis gatvėmis ir patogiais viešbučiais, stovi šale Lietuvos pilies, kuri įsteigta apie prieš septynis šimtus metų apsaugojimui pakraščių gyventojų nuo jurų plėšikų. Ją buvo sugriovę Teutonų kardininkai 1252 m. ir tik vėliau ją atstatę pavadino savotišku vardu, Memelsburg.

Po karo, žemlapių dirbėjų Taryba susirinkus Paryžiuje negalėjo tarp savęs susitart kaip reikia pasielgt su teritorija kurios mieste yra 40,000 gyventojų, didelėj didumoj Vokiečių, kuomet kaimuose didelėj didumoj gyvena Lietuviai. Per kelis metus, kada Talkininkai negalėjo surasti budo išrišimui šito painaus klausimo, jiems sutinkant teritoriją valdė Prancuzijos komisorius su Prancuzų kareivių garnizonu. Po Vilniaus užgrobimui, kaip aš jau pirmiau minėjau, Lietuviai paveržė Klaipėdos teritoriją, įsteigė savo valdžią ir išvarė Prancuzijos komisorių su jo garnizonu. Del to kilo ginčas su Talkininkais, ir ginčą užbaigė tik Tautų Sąjunga, pripažindama Klaipėdą savivaldžia teritorija Lietuvos priežiuroj. Gyventojai renka atstovus, kurie sudaro seimą, teritorijos gubernatorių ir administracijos viršininkus skiria Lietuvos valdžia. Uostui reikalaujant tarptautiškos pramonės, sudaryta Uosto Taryba, kurioje turi reprezentaciją Lietuva, Klaipėdos teritorija ir Tautų Sąjunga.

Klaipėdos uostas niekad neužšala ir todel yra geriausiu uostu prie Baltijos juros ir yra svarbiu kaip pirklybos taip ir politikos žvilgsniu, laudamas žiotyse svarbiausios Lietuvos upės Nemuno, kuris teka per penkis šimtus mylių, skersai Lietuvą, nuo Lenkijos iki Baltijos juros. Nemunas yra naturališka išeitis šiaurinės Lenkijos produktams, todel buvo rengiama sutvarkyt taip kad juomi galėtų plaukt didesni laivai net nuo Gardino; tai buvo teorija Nemuną padaryt tarptautiška upe, bet nuo Lenkų okupavimo Vilniaus, ir Lietuvių užėmimo Klaipėdos, jis tapo uždarytas Lenkijos pramonei. Vėliau Klaipėdos uostas patobulinta ir dabar per jį ateina ir išeina į svetimas šalis Rusijos eksportas ir importas. (Bus.)

SAPNINYKAS

Didelė knyga, su šimtais paveikslų, išguldanti visokiausius sapnus. Tinka turėti visuose namuose. **Kaina 75c.**

Reikalaukit "Dirvoje"

Merunas

JUODO KARŽYGIO SUNUS

Istorinė Apysaka

Rašo K. S. Karpius

APUOLĖS IŠGRIOVIMAS

"Išlipo nekviesti užjurio svečiai rytiniame Baltijos krašte, paleido ginklus valion, patraukė krašto gilumon. Netrukus suliepsnojo sodybos . . . Olavas ėjo kaip audra. Grobinas buvo paimtas, o nuo Grobino dar penkias dienas žygiavo jurų vilkai tolyn iki Apuolės, kurią jie daug kartų buvo lankę, bet neturėjo jiegų paimti. Apuolė buvo anų dienų Kuršių-Žemaičių krašto centras, vartai į pačią šalį. Pasiekę Apuolę, vikingai išvydo ant aukšto kalno galingą pilį. Ją reikėjo jiega paimti. Apskito vikingai kalną iš visų pusių ir lyg viesulas pradėjo pilį pulti. Kova tęsėsi devynias dienas. Apuolės pilis buvo išgriauta, žmonės buvo priversti mokėti vikingams duoklę." "Apuolė—Musų Senovės Raktas" ("Bangos")

MERUNAS

JUODO KARŽYGIO ĮPĖDINIAI

"Sėdi Ardys soste, kaip aras išskėtęs plačius sparnus ant didelių ir galingų valstybių, ir nors jaučia savo galybę siekiančią plačiai ir toli, bet mažai apie tai mano, nes šale jo sėdi jo mylimoji, Alina...."

("Juodas Karžygis".)

* * *

TOKS tai buvo likimo patvarkymas kad Daugupių narsuolis, Ardys, pramintas "juodu karžygiu", liktų valdovu savo šalies, kurią iš jo motinos tėvų kiti buvo klastingai užgrobę ir net ją pačią nužudymui nuskyrę. Slaptai išauginta, prieš savo mirtį, ji dar spėjo savo sunui apsakyti tą paslaptį, kurią nuo jo laikė iki jis nesuaugo į narsų vyrą, ir jis, pernešęs daug vargų, galiaus užvaldo tai kas jam priklausė. Savo narsumu jis tiek pragarsėjo kad kaimyniška šalis pietuose, netekus savo karaliaus, paveda save valdyt šiam karžygiui, ir apvesdina jį su savo našle karaliene, kuri buvo jo slapta mylimoji jo vargingesnėse dienose, kada jis buvo likęs be tėvynės.

Likimo taip buvo skirta kad jis išeitų iš savo gimtinės šalies, pakelyje susitiktų nežinomą moterišką, kuri jį ir kurią jis sužavėtų ir vienas kitą taip pamylėtų kad del jo ji vėliau nužudytų savo vyrą karalių, išgelbėjimui jo gyvasties, kuomet karalius jam žiaurią mirtį surengia.

Bet karaliaus mirtis juos perskyrė — Ardys gryžo į savo tėviškę, šalindamasis nuo karaliaus žmonių keršto: taip jis turėjo apleisti savo mylimąją, palikdamas ją širdgėlose, nežinant ar jiedu susieis dar kada nors vėl.

Gryžęs į savo tėviškę, patyręs kad jo motinos žemės žmones žiauriai spaudžia ir persekioja pirmesnio gero valdovo sunus, Laukis, Ardys sutuokęs keletą savo gerai pažystamų kunigų-valdovų, parodęs jiems savo iš motinos gautą ženklą, kaipo liudymą jo priklausomybės prie Daugupių, sukyla prieš Laukį ir mušyje jį nugalėjęs lieka mylimas visų savo pavaldinių valdovas ir tampa apšauktas kunigu ant kunigų, arba Daugupių Didkunigiu.

Dabar jis svajoja apie savo paliktą mylimąją, Aliną, bet tik jis vienas apie ją žino, ir žinodamas kas tenai, Alinos šalyje, ištiko negali niekam savo paslapties apsakyti.

Tuo tarpu, kaimyno kunigo Kalnio duktė Gaižutė visų jo rėmėjų išskiriama Ardžiui už žmoną, ir jis ją veda, tuomi užkirsdamas sau kelią prie Alinos, kurią užmiršti negali. Žiauri likimo ranka. Bet tik laikinai.

Gaižutė, tapus Daugupių didkunigio žmona, pagimdo Ardžiui įpėdinį. Bet likimas, atnešdamas į šį pasaulį naują gyvybę, dar nieko nevertą, ima ir užgniaužia gyvastį Gaižutės — ji gimdydama miršta.

Tuo laikotarpiu spėja praskilbti Ardžio vardas kaipo narsaus valdovo po plačia sritis, ir Alinos žmonės sumano pakviesti jį sau valdovu, pavesdami savo karalienę jam už žmoną. Taip tai, likimo patvarkymu, Alina ir Ardys — kurie taip didžiai vienas kitą mylėjosi — sueina į porą.

Ardys išjoja į Lamžiną, į pilį toli pietuose, ir ten tampa apvesdinamas su Alina ir apšaukiamas valdovu. Nors Ardys iš ten buvo pabėgęs, bet likimo taip buvo patvarkyta kad niekas niekados nei nepamanė jog per jį butų sutikęs mirtų jų žiaurus senas karalius Nemyra.

Šį savo veikalą skiriu Didžiam Patriotui, Tėvynės Mylėtojui, Tautos Garbės Kėlėjui, Apuolės griuvėsių tyrinėjimo Vadui, mano gimtinės dabartiniam savininkui, GENEROLUI V. NAGEVIČIUI

AUTORIUS.

Didelė Ardžio ir Alinos meilė, per skausmus siekta, baigėsi pilnu įsikunijimu.

Taigi, sėdi Ardys ant sosto dviejų didelių šalių, lyg aras plačiai sparnus išskėtęs, bet mažai apie tai mano, o džiaugiasi savo laimėta meile, savo paslaptinga juodake, gražia kaip puikiausiu gėlės žiedu Alina.

* * *

Alina jau žinojo apie Ardžio pirmas vedybas, ir kada Ardys jai daugiau apsakė apie tai, nors Gaižutės mirtis reiškė jai progą Ardžiui tekti, ji graudžiai apsiverkė tos nelaimingos mergaitės likimu. Troško ji kuogreičiausia pamatyti Ardžio sunelį, kurs buvo paliktas Daugupiuose, ir žadėjo jį mylėti kaip savo, auginti ir auklėti kad butų vertas savo tėvo.

Bet likimas ir toliau varė savo ką buvo jų gyvenimui skyręs.

Iš didelės Alinos ir Ardžio meilės turėjo išsiduoti ir vaisius. Taigi, Alina vieną dieną labai nedrąsiai pranešė savo vyrui ko jie gali ateityje laukti. Toliau, kadangi Lamžinas ir jo žmonės jai buvo svetimi, ji troško kuogreičiausia iš ten iškeliauti ir buti tikroje Ardžio sostinėj, Daugupiuose. Norėjo kad kudikis gimtų savo tėvo šalyje, ir tikėjosi malonesnio gyvenimo ten kur galės jaustis kaip savo namuose, su savo tikėjimo žmonėmis, nes prie naujo tikėjimo ji niekados priprasti negalėjo ir nenorėjo.

Išsirengė jie ilgon kelionėn, į šiaurę, į Daugupius. Pakeliui sustojo pasiviešėti Nedrynėje, Alinos gimtinėje pilaitėje, ir dabar jiedu vėl, bet jau laisvi ir be baimės, vaikštinėjo tais kalneliais kur ji augo, laisva kaip paukštis, kur jį buvo užpulta, sugauta ir išvežta į Lamžiną. Čia ją anuomet, jau kaipo Nemyros žmoną, Ardys sutiko, savo kelionėse apleidęs savo šalį; čia jiedu vienas kitą tik trumpas valandėles tematę, bet tiek tvirtai palikę širdyse įdegtas pirmo pamylėjimo žymes, kad nuo to, persiskyrę ir nieko vienas apie kitą daugiau nežinodami, nesiliovė jieškoję ir geidę, iki paskui susirado Lamžine. Čia vėliau juos, Ardžiui atlydėjus ją į tėviškę viešėtis, susekė smalsi tarnė besimeilaujant, įskundė karaliui, kas privedė karalių prie mirties. Dabar jų čia niekas nesekioja ir nieko jiedu nebijo — taip likimas patvarkė.

Kada Nemyra užpuolė ir paėmė jos tėvo, Gendrio, pilaitę, Alina buvo vos šešiolikos metų mergaitė; su Nemyra ji pravargo apie ketvertą metų, bet su juo kudikių nesulaukė.

Džiaugėsi jos tėvas kad dalykai šitaip persikeitė; jis dabar atsimetė nuo Lamžino ir prisidėjo prie Daugupių didkunigijos.

Nedrynė radosi dabartinio Augustavo srityje. Iš Nedrynės į Daugupius keliavo ir Alinos tėvas, apsipažinti su žmonėmis ir ta garsia šalimi kurią Ardys ir jo duktė valdys. Kelionė ėjo pro Vigrių ežerus link Šešupės, kurią paskui palikus po kairei, ėjo į šiaurryčius, prisilaikydami pakraščiu Jesios upės, ties Daugupiais subėgančios į Nemuną.

Daugupių pilis stovėjo dabartinio žemutinio Kauno vietoje ir buvo vadinama Daugupiais delto kad toje srityje susibėga Nemunas ir Neris ir Jesia ir keletas upelių subėga į tas upes. Pilis buvo gana stipri sulyg tiems laikams, ir labai saugioje vietoje gamtišku žvilgsniu. Kauną, kaip padavimai sako, toje vietoje savo vardu pavadino Palemono sunus Kunas pora šimtų metų po čia aprašomų laikų.

Čia tai buvo garsi Ardžio vietovė, kur jis prieš kelis metus pasižymėjo narsumo darbais, kur jį mylėjo visi žmonės — jauni, seni, vyrai ir moterys, — išskyrus vieną Laukį, kuris jį neapkentė ir niekino. Bet dabar čia ramu, nėra to užvyduolio, nes jis žuvo norėdamas Ardį sau iš kelio prašalinti. Kaip jis žiauriai elgėsi su savo žmonėmis taip sutiko ir žiaurią mirtį — pervertas Ardžio jiešmo, arklais lekiant vienas prieš kitą.

Ardžiui jokių priešininkų neliko. Jam priešais stovėjo ramus ir smagus gyvenimas. Bet ar jis toks buvo pamatysime.

Žinia apie Ardžio ir jo naujos žmonos parvykimą tuoj pasiekė artimas pilis ir sujojo kaimynai kunigai savo vyriausį kunigą ir kunigienę sutikti.

Atvyko Sarpis nuo dabartinių Dovainonių; atjojo Karpis nuo dabartinės Aukštutinės Panemunės; atvyko Vaupša nuo dabartinio Zapyškio; atjojo Liepėnas nuo dabartinio Raudondvario prie Nevėžio; pagaliau pribuvo ir Kalnis, Gaižutės tėvas, nuo dabartinių Babtų, pažiurėti savo žento naujos žmonos; jam rupėjo pamatyti kaip ji išrodo ir ar bus tinkama pamotė auginti jo dukters sunelį, kurs liko našlaitis pačią pirmą dieną šį pasaulį paregėjus.

Visi atvykusieji sutiko savo vyriausio kunigo žmoną ir jį patį su didžiausiomis iškilmėmis ir džiaugsmais.

Pavėluotai, pribuvo ir Šernas nuo dabartinio Darsuniškio, su savo duktere, Kastyte, kuri kitados Ardį viliodavo ir kuri dabar buvo našlė, Laukiui žuvus. Kastytės motina iš piktumo į iškilmes nevyko, rustaudama kam Ardys turėjo jieškoti kokios ten "svetimos", nežinomos, kada galėjo paimti jų Kastytę, kuri jau našlavo kada Gaižutė mirė.... Kastytė gi vyko tik pamatyti kokia ta nauja Daugupių valdovė: kaip ji išrodo, ir ar gražesnė už ją.... Jodvi abi buvo vienmetės. Kastytė dabar prisimindinėjo kaip ji kitados Ardį suvedžiojo ir žemino, nežinodama jo tikros kilmės, o dabar gailėjosi ir pamačius Aliną degė jai pavydu, nes ji užvaldė Daugupius vietoje jos.

Pilies gyventojai ir svečiai, sulaukę Alinos, gerėjosi ja, nes joje visapusiai atspindėjo gražumas — ir veide, ir sudėjime, ir apsiėjimuose. Prie jos linko tarnai ir tarnės ir šiaip kiekvienas, ir jos pribuvimas parnešė lyg kokią šviesą, šilumą, kas Daugupiuose buvo išnykę nuo Gaižutės mirties ir paties Ardžio nebuvimo namie arti pusmetį laiko. Puota ir vaišės Daugupiuose tęsėsi per daug dienų.

MERUNAS. JO PRADINGIMAS

Parvykus į savo vyro pilį, Alina neužmiršo to kas padoriai pamotei reikėjo žinoti. Ji tuoj ėmė rupintis Ardžio suneliu, kuriam vardas buvo duota Gaižys, atminimui nelaimingos Gaižutės, kuri taip staiga iš šios pilies išnyko. Laikydama kudikį savo rankose, žiurėdama į jį, matydama jį verkiantį, ir Alina ašarojo, prisimindama tą kurios ji nepažinojo, kurios jau nėra, kuri gal but Ardį taip mylėjo kaip ji myli, kuri butų taip džiaugusis savo kudikiu kaip tik gali džiaugtis motina kurio tėvas yra narsus ir visų garbinamas.... Bet Gaižutės nėra — neteko jai tos laimės, likimas atėmė iš jos tą jausmą ką butų galėjus turėti kaipo motina gyvendama ir augindama savo kudikį.

Bet laikas bėgo nieko neatsižvelgdamas, ir Alina pradėjo laukti to kas jai turi ateiti. Senės kuždėjosi su baime kad ir Alinai gali tas pats atsitikti kas atsitiko Gaižutei, nes visada iš praeitų nuotikių žmonės bando spėti ateitį. Kitos vėl kalbėjo: Ko jų valdovas sulauks, sunaus ar dukrelės.... Kad tik abudu — ir kudikis ir motina — nenumirtų, dar kitos moterys pridėdinėjo.

Alina meldėsi dievams ir labiausia troško vieno: kad pagimdytų savo vyrui sunelį, nes jeigu bus sunus tai vyras ją labiau mylės, ir ji geriau galės didžiuotis savo gyvenimu, galės drąsiai vaikščioti galvą aukštyn iškėlus.

* * *

— Sunus! Sunus! Musų valdovas sulaukė sunaus! — šaukė pirmiausia senės, o paskiau tą gandą pagavo visi, kada Alina pagimdė Ardžiui kudikį ir jis buvo — bernaitis.

Visoje pilyje kilo didis džiaugsmas: valdovų namas sulaukė sunaus. Ardys, kuris prieš kelias valandas pergyveno baimę turėdamas mintyse Gaižutę, dabar buvo ramus. Alina, laikydama sau prie krutinės kudikėlį, džiaugėsi ir gražiai šypsojosi — jos likimas buvo ne toks kaip Gaižutės, nes ne visos moterys miršta laike gimdymo — tai yra tik išimtini atsitikimai. Alina buvo gyva, linksma, ir dabar žiurėjo į ateitį dar didesnėm akim, dar gausesnėmis viltimis. Savo vyrui ji kalbėjolėmė koks narsus ir galingas bus jų sunus.

Džiaugėsi ir Ardys savo nauja dovana iš tos kurią jis mylėjo kaip pačią gyvastį, kaip nieką kitą po šilta dangaus saule.

Tik vienas Gaižys verkė — ir verkė sau vienas. Tik sena auklė buvo su juo, kuri jį ramino, migdė, ir mykdama-niuniuodama lėmė liudną, nemalonią ateitį, nes jo vietą užėmė kitas.... Nėra tos kuri juo tikrai ir nuoširdžiai rupintųsi, o ta viena kuriai jis labai rupėjo, buvo toli nuo jo. Tai buvo Gaižutės motina, kuri žinodama kad nauja Ardžio žmona laukia savo kudikio, geriausia atjautė koks apgailėtinas bus gyvenimas jos dukters kudikio prie pamotės kuri jau turės savo kudikį žiurėti. Degė ji pavydu ir pradėjo neapkęsti Alinos ir jos kudikio, net kai jis dar buvo negimęs. Bet toks lėmimas — to likimas reikalavo ir taip turėjo dėtis, ir nuo to turėjo paeiti kiti prietikiai, kuriuos mes toliau pamatysime.

Naujam savo sunui Ardys vardą davė Merunas. Dabar jis turėjo du sunu — Gaižį ir Meruną. Kaip pirmiau apie Gaižį taip dabar apie Meruną moterys sakė kad jis visai panašus į savo tėvą. Tą girdėdama, Alina labai džiaugėsi ir džiaugsmas joje atspindėjo kai saulės šviesa, nušviesdama visą pilį.

* * *

Slinko metas po meto, ir abu kudikiai augo sveiki ir tvirti. Gaižys buvo dvejetu metų vyresnis už savo broliuką Meruną ir savo vaikiškais jausmais mylėjo, džiaugėsi ir žaidė su kudikiu. Jau iškarto, kaip tik pradėjo bėgioti, žaisti, Gaižys rodė palinkimą prie karingumo, dirbdamas sau mažus ginklus iš balanų ir statydamas pilaites iš smėlio, ant kurių nekartą jaunutis Merunas sugriudavo ir sugriaudavo. Kaip tik pradėjo broliukas vaikščioti, Gaižys jį mokino valdyti ginklą ir atsilaikyti prieš jį, kas kudikiui dar buvo persunku.

Toliau augant labiau vaikučiuose matėsi panašumas į jų tėvą, tik skirtumas tarp jų buvo tas kad Gaižys, turėdamas savo motinos plaukų spalvą, buvo baltų kai lino plaukų, o Alinos sunus plaukų rodės bus tamsių, kaip motinos, kuri buvo tamsiaplaukė, ir taipgi Merunas turėjo tamsias-juodas akis, kaip motinos.

Alina, atjaukinus savo kudikį nuo krutinės, galėjo lygiai rupintis abiem vaikučiais, ir kaip padori moteriška, rupinosi. Džiaugėsi ji jais abiem, bet savu — kaip yra motinai paprasta — labiau.

* * *

Toliau seka: Meruno ir paskiau Alinos pradingimas. Lamžino netekimas.

1933	KALENDORIUS	1933
Sausis-January		
Sekmad.	29	Pranciškus. **Lingė, Santvaras, Aivaris**
Pirmad.	30	Martinas. **Nikodemis, Žibonė, Manvylis**
Antrad.	31	Marcelė. **Mindė, Kova, Skirmantas**
Trečiad.	1	Ignotas. **Žilelė, Tulegedis, Gytis**
Ketv'tad.	2	Grabnyčios. **Vandenė, Rytis**
Penktad.	3	Bražiejus. **Asta, Radvylis, Tolbuda**
Šeštad.	4	Andrius. **Barkus, Girkalnė, Karigalis**

PASTABA: Vardai šviesiomis raidėmis yra katalikiški; gi juodukėmis — Lietuviški-tautiški, vyriški ir moteriši.

Nauji ir seni dienų vardai: Sekmadienis—Nedėlia; Pirmadienis—Panedėlis; Antradienis—Utarninkas; Trečiadienis—Sereda; Ketvirtadienis—Ketvergas; Penktadienis—Pėtnyčia; Šeštadienis—Subata.

PER TVORĄ PASIDAIRIUS

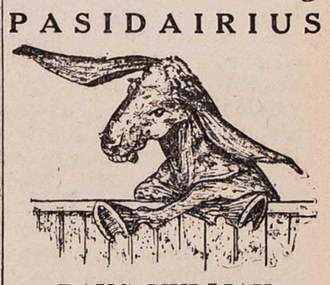

DAUG MYLĖJAU

O kiek aš jaunųjų
Mergelių mylėjau,
Ir kiek daug del jųjų
Iš meilės kentėjau....

Ir kiek daug naktužių
Ilgų nemiegojau,
Paskendęs svajonės'
Prie lango rymojau.

Dar tik atminimas
Gražus pasiliko,
Bet vis mano širdžiai
Jis įgelti tyko.

Ir jei tik svajonės
Į praeitį skrieja,
Tuoj niaukiasi siela
Ir skausmas aštrėja.

Aštrėja ir drasko
Man skausmai krutinę
Kad dingo tie džiaugsmai
Ir laimė auksinė....

Jonas Morkunas.

Čigono malda

Kartą čigonas, sąžinės graužiamas, nutarė eiti į bažnyčion, pasižiurėjo į puirių jis nemokėjo, tat inėjęs bažnyčios ptsižiurėjo į puikiai nupieštą Dievo paveikslą ir sako:

— Na ką aš galiu Tau, Pon Dieve, pasakyti, kad aš tik paršas prieš Tave....

Gudrus Ickus

Žemaitis: Ei, Ickau, pasakyk man kuriems galams tu šalia mėsos pakabinęs veidrodį?

Ickus: Ui, kad moterėlės į jį žiurėtų kai aš joms mėsą sveriu....

Geraširdis gudruolis

Motina (šešių metų suneliui): Petruk, kur iš šėpos dingo dešra?

Petrukas (nustebęs žiuri ir paseka): Dešra?

Motina: Žinoma, ne kanopa.

Petrukas: Aha! mamyte, aš ją atidaviau vienam alkanam vaikui.

Motina: Alkanam vaikui? Koks tu geras. Eikš, paglostysiu.... Tai kas toks buvo jau taip išalkęs?

Petrukas: Ugi aš, mamyte....

Šuniui nekenks

— Ponuli, ponuli! Tas jusų šuo surijo man visą sviestą. Oi, dievuliau, dievuliau, kas bus?

— Nusiramink, boba, nebijok, mano šunelis nuo to neapsirgs!

Mokykloje

Mokytojas: Jonuk, pasakyk kada prasidėjo šimtametinis karas?

Jonukas (pavėpsojęs): Aš nežinau....

— Tai gal žinai kada jis pasibaigė?

— Po šimto metų, ponas mokytojau!

PAGIRYS

Lietuvos Miestų ir Miestelių Aprašymai

Girių miestelis, kurio apielinkę sulietuvino du geri tėvynainiai Alseikai.

Pagirio miestelis yra Ukmergės apsk., nuošaliai nuo gelžkelių, plentų ir vieškelių, pelkėtoj lygumoj. Seniau čia buvo didelės girios, kurių liekanos ir dabar tebėra. Iš to paeina ir miestelio pavadinimas. Tuojau už miestelio teka upelis Rudekšna, seniau buvęs labai vandeningas ir žuvingas; abipusiai upelio buvo didelės pelkės, garsios savo laukiniais paukščiais. Dabar, pelkes nusausinus, Rudekšna virto paprastu grioviu, išnyko paukščiai ir žuvys.

Dabartiniu laiku miestelis turi virš 800 gyventojų. Yra valsčiaus valdyba, paštas, didelė pieninė, vaistinė, gydytojas, malunas, smulkaus kredito bankas, kooperativas, pradžios mokykla ir 11 krautuvėlių. Bažnyčia medinė, menkutė, užtai varpinė muro, savo išdidumu pralenkia bažnyčią ir toli mato savo bokštais.

Garsus buvo Pagirys Rusų laikais. Apsigyvenus tuomet Pagiryje klebonui Kun. Alseikai ir vėliau jo broliui, dabartiniam Vilniaus Lietuvių veikėjui Dr. Alseikai, Pagirys tapo sulenkintoje srityje Lietuvybės centru. Kaip tada prieš keliasdešimts metų iš miestelio gyventojų mažai kas kalbėjo Lietuviškai taip dabar niekas nekalba Lenkiškai, nors apielinkės miesteliuose, Šėtoje, Siesikuose po senovei pasiliko daug Lenkiško gaivalo. Vis tai klebono Alseikos nuopelnai. Ne veltui vietos dvarininkai apšaukė jį "Lietuvybės apaštalu".

Klebono Alseikos rupesniu tuomet Pagiryje veikė "Saulės" mokykla, vienatinė vieša Lietuviška mokykla Ukmergės apskrityje. Jos nuopelnų tėvynei negalima nei išpasakoti. Buvo tai tikra Lietuviška saulė. Vietos Lenkai dvarininkai nekartą skundė Rusams ir norėjo mokyklą uždaryti, bet veltui.

To pat klebono pastangomis ir rupesniu tuomet Pagiryje įkurta vartotojų bvė, garinė pieninė, ir keli kaimai išdalinti į vienkiemius. Dabar rodos tai nieko nepaprasta, bet reikia pagalvoti ką tas reiškė tais laikais kada nieko ne tik nežinota kas tai yra kooperativas, pieninė ir tt., bet apie tai nei nesvajota. Taigi Pagirys nors tarp miškų, balų, bet tautišku ir ekonomišku gyvenimu toli pralenkė savo kaimyninius miestelius, kurie visa tai sulaukė tik nepriklausomybės laikais.

Dabartiniu laiku miestelis nors švaresnis, dailesnis atrodo, išgrystas, medeliais apsodintas, bet skursta be savo iškirstų miškų, nusausintų pelkių, be savo dvasios galiunų vadų. Kiti miesteliai sulaukę tautos nepriklausomybės toli Pagirį pralenkė ir paliko nuošalį, užmirštą, nebegarsų.

Apielinkėje buvo mažai kaimų, bet daug dvarų, dabar beveik visi dvarai išdalinti, daugiausia kariams-savanoriams. Reikia dar pasakyti kad Pagirys, einant kovoms už tautos nepriklausomybę, yra davęs daugiausia savanorių iš visų Ukmergės apskrities valsčių, tat ir naujakuriai čia visi savanoriai.

Kalnelis ant kurio ponaitis iš meilės pasikorė

Viename iš išparceliuotų dvarų randasi kalnelis "Bakanai". Niekas nežino jo atsiradimo istorijos. Toks apvalus, medžiais apaugęs, ištolo visai panašus į duonos bakaną. Senesni žmonės dar gerai atsimena šiurpią dvaro savininkės tragediją susijungusią su tuo kalneliu. Mirus tėvui, prie motinos našlės liko du sunai. Vyresnysis mokinosi Maskvoje ir buvo motinos mylimas. Jaunesnysis niekur nesimokino, bastėsi, medžiojo, draugavo su savo kumečiais, nes mokslainės aristokratų draugija jam nerupėjo, todel ir motina jo nemylėjo.

Vieną kartą motina gryždama iš Maskvos parsivežė sau naują tarnaitę, gražią Kaukazietę. Jaunasis ponaitis į ją įsimylėjo ir pareiškė motinai kad mano ją vesti. Motina ne tik kad nesutiko, bet pasiskybino gražuolę tarnaitę kažin kur išvežti. Ponaitis po to labai nerimo, veltui jos ieškojo. Kartą sugryžęs po tokio jieškojimo kelionės, pasiėmė šautuvą, pasišaukė šunį ir išėjo nakčiai temstant. Rytojaus dieną rado jį ant to "Bakanų" kalnelio pasikorusį. Taip baigėsi širdies skausmo tragedija. O tas kalnelis tapo vietos gyventojams baimės vieta.

Bet viskas mainosi. Medžiai iškirsti, kalnelis nuplikęs liudi lyg minėdamas savo slėpiningą praeitį. Su laiku, ainiams pasakojant visa, pavirs vien į paslaptingą pasaką. Ar betikės nors kas kad visgi yra tikra, didelė meilė! Koks neišmatuojamas širdies gilumas!

Ansas Raila.

ŽINOTINA TEVAMS

Kurie tėvai norite kad jusų vaikai neužmirštų jusų prigimtos kalbos, geriausia tą tikslą pasiekti padės dvisavaitinis vaikų žurnalas "Vaikų Žodis" (Lithuania, Kaunas, Putvinsko g. 15). Šis žurnalas teikia vaikams ne vien įdomaus skaitymo bet pratina juos dirbti, aktyvėti, savo kalbą mylėti. Be to jame daug vietos paskirta pačių vaikų-skaitytojų kurybai (čia vaikai rašo eilėraščius, apysakas, išgalvoja uždavinius, mįsles, dalinasi savo gyvenimo patyrimais), jų fotografijoms, o taip pat juokui, galvosukiams, rankdarbiams, ir tt. Šiais metais įvesta skyrius "Musų skaitytojai užsienyje". Žurnalas spalvuotas ir gausiai iliustruotas. Kaina metams $1.50, pusmečiui—80 centų.

SVETIMTAITIS GIRIA "GARGUČIO" RADIO PROGRAMĄ

Sausio 22 d., buvo atsilankęs svečiuose pas mane žymus Amerikonas muzikos ir dainavimo mokytojas, pas kurį mano duktė yra mokinusis piano ir dainavimo. Kada atėjo 3:45 v. po pietų, atsukau savo radio ant Chicagos stoties WJJD. Pasigirdo Adv. A. A. Olio kalba Angliškai apie Lietuvių liaudies dainų reikšmingumą. Svečias labai atidžiai klausėsi. Gerb. A. Vanagaičiui perstatinėjant programo eigą, jis irgi su atida klausėsi viso programo.

Svečias pareiškė kad Lietuvių dainos bei jų melodijos puikios ir gerai sukomponuotos, o labiausia jam patiko Lietuviškų melodijų popuri. Pasiėmė net Vanagaičio antrašą ir žada parsitraukti tas gaidas.

Taip pat jis gerėjosi Kipro Petrauko daina "Saulelė Raudona" (rekordas).

Mes Lietuviai turim gerbti komp. Vanagaitį už jo tokį naudingą darbą ir paremti medeginiai jo pastangose plėsti ir kelti musų tautos muziką ir dainą. Jei negalime didesnių pinigų aukoti tai nors "Margutį" užsiprenumeruokim, tai ir bus gera parama ir parodymas gerb. Vanagaičiui savo įvertinimo jo darbų.

Jei svetimtautis muzikos žinovas įvertina musų Lietuvišką muziką ir dainą tai ji yra labai graži ir todel mes patys Lietuviai privalom dvigubai daugiau įvertinti ir padėti gerb. Vanagaičiui toliau varyti jo didelį darbą.

Ohio Farmeris.

Kas Išrašys "Dirvą" šiam Invalidui?

Stasys Joneliunas iš Šiaulių rašo:

Kreipiuosi į "Dirvos" administraciją prisiųsti man nemokamai jusų laikraštį "Dirvą", nes aš budamas karo invalidas, nustojęs viso savo darbingumo ir reikalaujantis pašalinio žmogaus patarnavimo, pensiją kad ir gaunu, bet iš jos sunku su šeima pragyventi, gi apie laikraščio išsirašymą negali buti nei kalbos. Todel labai maloniai kreipiuosi į jus, broliai Amerikiečiai, prašydamas neatsisakyti suteikti man tą dovaną, "Dirvą", už ką busiu begaliniai dėkingas.

St. Joneliunas,
Šiauliai, Tilžės g. 187.

Nuo Redakcijos: Kuris iš "Dirvos" skaitytojų bus togis geras išrašyti Št. Joneliunui "Dirvą"? Gal randasi jo giminių ar draugų? Pagelbėkit jam: viskas ko jis prašo tik "Dirvos", o ji kaštuoja $3 metams. Prisiųskit, jusų dovana bus paskelbta "Dirvoje".

BREMEN EUROPA
Greičiausi garlaiviai ant vandens. 7 dienos į LIETUVĄ
Puikus gelžkeliu susisiekimas iš BREMERHAVER į LIETUVĄ.
Informacijų kreipkitės: į vietinius agentus arba
1119 Euclid Ave. Cleveland
NORTH GERMAN LOYD

Dykai 7 Dienų Bandymas Kenčiantiems nuo Reumatizmo

Jei jus kenčiat nuo reumatizmo, jus galit gaut Rose Rheuma Tabs, įrodytą ir išbandytą gyduolę. Dykai 7 dienų Bandymui. Ši paprasta naminė gyduolė pagelbėjo šimtams. Nesiųskit pinigų — tik savo vardą ir adresą ant žemiau esančio kupono.
Dykai del skaitytoju. Išbandykit šią gyduolę patys NEMOKAMU BANDYMU. Išpildykit kuponą ir prisiųskit jį greit, pirm išsibaigimo šio duodamo pasiulymo.

Rose Rheuma Tab Co. (Dept. X3)
3516 N. Irving Ave. Chicago, Ill.
Meldžiu prisiųst pilną Pakelį Rose Rheuma Tabs, apmokėtu persiuntimu. Aš vartosiu jas 7 dienas ir tada pats nusispręsiu ar aš noriu jų daugiau.
Vardas _____
Adresas _____
Miestas _____ Valst. _____

PAIN-EXPELLER
Senų Laikų Vaistas
Palengvina Gėlimą Peiliose
"Per du metu kankino mane nuolatinis skausmas nuo baisaus gėlimo peiliose. Išbandžiau visokius linimentus, bet nė vienas negalėjo man. Draugas rekomendavo man linkero Pain-Expeller ir tik po dviejų šiskėtinių juomi visi mano skausmai prenyko. Pain-Expelleris yra geriausias iš visų linimentų."
J. S. Lockport, N. Y.

SILVER'S FLORAL SHOPPE
Tel. ENd. 4932 — 1308 E. 68th Street
Randasi Lietuvių Banko Name
Gėlės Visokiems Reikalams
Specialės kainos LAIDOTUVIŲ darbui, taipgi specialiai pasidarbuojame VESTUVĖMS. Musų VELYK& korsašai merginoms bus už žymiai nupigintą kainą.
JURGIS J. SIDABRAS, Savininkas

Ofiso MAin 1773 — Telefonai KEnmore 4740W — Namų
P. J. KERŠIS
1414 Standard Bank Bldg.
Baigęs teisių mokslą Cumberland Universitete ir darbuojas su Teisių ofisu advokatų Collister, Stevens ir Kurzenberger
Su visais teisių reikalais Lietuviai, Slavai, Lenkai ir Rusai kreipkitės prie musų.

Oskar Gensel
KAPAMS PAMINKLAI
Granito, Marmuro, Bronzos
Kapams akmenys nuo $15 aukštyn. 17 metų patyrimo. Tukstančiai patenkintų kostumerių.
6108-12 Lorain Ave.
EVergreen 0725 (25)

SUERZINTI NERVAI
Kada labai nervuojatės . . . kada vaikų ergelis erzina jus . . . kada viskas ką tik darot reiškia jums nuovargį . . . kuomet apima nusiminimas . . . bandykit panaudoti Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound. 98 iš 100 moterų sako kad joms pagelbėjo.
Šis vaistas duos jums ekstra energijos kurios truksta. Gyvenimas išrodys vertu gyventi.
Nekentėkit nei vienos dienos daugiau kada šis vaistas gali jums suteikti pagalbą. Nusipirkit bonką iš savo vaistininko šiandien.
Lydia E. Pinkham's VEGETABLE COMPOUND

Visas Pasaulis linkęs prie
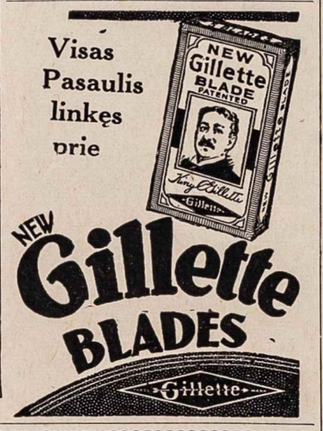

PATYRĘS LAIDRODININKAS
Pataisome Laikrodėlius Jums Belaukiant
Darbas garantuotas 2 metams.
50c pataisymas visokių laikrodėlių
Reikalingos dalys už kaštus.
Atsineškit šį skelbimą ir gausit dalis 50 c. pigiau.
Swiss Laikrodėlių taisymas musų speciališkumas.
Sukalbame Lietuviškai.
BABIN'S
612 PROSPECT AVENUE

WALTER CARSON
FUNERAL HOME
8114 Euclid Avenue
ENdicott 4932 — GArfield 7500—7501
Palaidojimo patarnavimas $150 ir aukštyn.
Su Vainiku durims ir Palmomis.
Duodame dykai naudotis musų puikiu Laidotuvių Namu kuris randasi po antrašu 8114 Euclid Avenue.
Jurgis J. Sidabras veikia sąryšyje su Carson's Funeral Home

AR TURITE PILES?
Jeigu kenčiate nuo PILES, ši KLINIKA jums suteiks pagalbą. Taipgi gydome visas kitas žarnų ligas. HEMORRHOIDS (Piles) gydomos be sugaišimo laiko nuo darbo. Fissure, Fistulae ir Ulcer skauduliai gydomi paprastu Amoulant ofiso metodu.
Už pasitarimą nereikia mokėti. Lenkvos išsimokėjimo išlygos darbo žmonėms.. Mes negydome Vėžio Ligos.
RECTAL CLINIC
G. W. Thompson, E. T., 716 Schofield Bldg. E. 9 ir Euclid
Valandos: 11 iki 6. — MAin 8634—Namų GLen. 6944
Antradieniais ir Penktadieniais vakarais iki 8.

To All Who Suffer Stomach Agony, Gas and Indigestion
Money Back If One Bottle of Dare's Mentha Pepsin Doesn't Do You More Good Than Anything You Ever Used.
Why bother with slow actors when one tablespoonful of this splendid and pleasant liquid remedy will cause gas, bloating, heaviness, heartburn or any upset condition of the stomach to speedily vanish.
And why should any man or woman suffer another hour with indigestion or any stomach misery when the remedy that acts almost instantly can be easily procured?
But there is more to say about this remarkable remedy—something that will interest thousands of despondent people.
Dare's Mentha Pepsin not only quickly relieves stomach distress, but it also conquers stubborn indigestion, dyspepsia and gastritis, and puts an end to dizziness, nervousness, headache, sleeplessness and despondency which distressing troubles are nearly always caused by chronic stomach disturbance.
Dare's Mentha Pepsin is a supremely good remedy that druggists everywhere guarantee—a fine tonic that builds you up and makes you work with vim, eat with relish and sleep soundly.

VISKAS TURI EIT LAUK!
Visi Žieminiai Reikmenys turi buti Parduoti
Vyrų Geri Marškiniai 55c. — Vaikų Union Siutai 39c.
Vyrų Union Siutai 59c. — Vaikų Golf Kojinės 14c
Vyrų 25c kojinės 3 už 50c — Vaikų Vilnoniai Sveteriai 98c
Vyrų Sveteriniai Švarkai 69c — Vaikų Trumpos Kelnės 59c
Vyriški Overkotai $7 ir $9 — Vyrų Vilnoniai Siutai $11
THE KRAMER & REICH CO.
(Virš 30 metų toje pačioje vietoje)
7002-04 Superior Avenue — Kampas Giddings Rd.

Garantuotas BESKAUSMIS IŠTRAUKIMAS DANTŲ $1.00
PLATES garantuotis tikti ir išrodys naturaliai. Nuo $12.50
Užpildymai ir Dantų nvualymas $1.00
DR. JOS. ROTH
DENTIST
Cor. E. 82nd St. and Wade Park Ave.
ATDARA KASDIEN 9 ryto iki 8 vak. — CEdar 4221

NIKODEMAS A. WILKELIS
(Neverauskas)
Licensed Funeral Director
Visiems gerai žinomas jaunas Lietuvis atidarė savo moderišką laidotuvių vietą
WILKELIS FUNERAL HOME
6522 Superior Avenue
NORINTIEMS KAMBARIUS DUODAME VELTUI.
Palaidojimo kaštai priklauso nuo šeimos išgalės ir noro. Vienok musų patarnavimas, užjauta, simpatija ir prielakumas yra visiems lygus, be tsižvelgimo į kaštus.
Patarnavimas greitas, aukščiausios rušies ir visais atžvilgiais moderiškas.
HEnderson 9292

DANTYS IŠTRAUKIAMI po 50c nuo visiškai be skausmo
PLATES (gantntuotos tikti) $15.00
Užpildymai sidabro ar porcelino nuo $1
(ATSINEŠKIT ŠĮ SKELBIMĄ)
DR. C. KANTER
DENTIST
10415 St. Clair Ave. — GLenville 7352

AR NORIT SVEIKATOS?
Ligos kaip galvos skaudėjimas, sinus, akių, ausų, nosių, veido (paraližis, skausmai, etc.), gelklės, kvėpavimo, širdies (jaunų ir senų), plaučių, kepenų (Gall stones, ulcers etc.), skilvio (įvairių rušių), pancrea, inkstų (užsisenėjusi Bright liga, etc.), žarnų (užkietėjimas, diarrhea, appendix, ulcer, etc.) pelviškos (moterų ligos), kojų (sciatic, neuritis ir kiti skausmai) pagydyta arba **gydoma mano sveikatos** patarnavimu kokį aš suteikiu. Nereikia jums sirgti kuomet galima atgauti pastovią sveikatą. Greita pagalba gaunama daugelyje atvejų. Pasitarimas dykai. **Jeigu negaliu žmogui pagelbėt** aš tą pasakau. Kainos prieinamos. Einu į namus ant pašaukimo.
DR. VINCENT C. THOMAS, Chiropractor
823 Prospect Avenue, 4-tas aukštas — Cleveland, Ohio

REIKALAIS VISOKIOS APDRAUDOS
Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas musų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale bile Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todel pirmiau šaukit mus negu ugniagesius (firemonus).
Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuvių Real Estate ir Apdraudos Agentura.
P. P. MULIOLIS
6606 SUPERIOR AVE. — HEnderson 6729

MRS. A. JAKUBS
(A. JAKUBAUSKIENĖ)
Lithuanian Funeral Home
Visiems Lietuviams norintiems naudoti musų kambarius leidžiame dykai.
Lietuviai kreipdamiesi reikale prie manęs apturėsit teisingą patarnavimą: mandagus, simpatiškas, greitas ir geresnis patarnavimas už kitų. Vežimai ligonių pervežimui į ir iš ligonbučių. Kainos sąžiningos. Žemiausia kaina laidotuvėmą, visos lėšos $150 ir aukštyn be apribojimo. Reikale telefonuokit.
6621 Edna Avenue — ENdicott 1763

IŠ LIETUVOS

DVIGUBAI DAUGIAU PADIRBS CUKRAUS

Mariampolė.— Tuo tarpu vienintelis Lietuvoj cukraus fabrikas dirba visu smarkumu. Iki šiol jis jau padirbo cukraus 10,000 maišų, o išviso per šimetį darbo sezoną mano padirbti iki 160,000 maišų arba dvigubai daugiau negu pernai.

Del dažnai besikeičiančio oro genda runkeliai ir mažėja jų cukringumas. Runkelių šymet fabrikas labai daug turi. Normališkai jis turi perdirbti 80,000 tonų runkelių, bet dabar teks perdirbti 120,000 tonų, nes cukrinių runkelių augintojai tiek daug jų yra užauginę. Šiais metais cukrinių runkelių augintojams plotas bus aprėžtas ir jie tiek daug runkelių kaip pernai nepriaugins.—Tsb.

PERTVARKO MOKSLĄ

Lietuvos Švietimo Ministerija jau pradėjo pradžios mokyklose naikinti žemės ukio klesas, o jų vietoj steigti šešių mokslo metų pradžios mokyklas. Kol kas panaikinta 68 žemės ukio klasės ir 60 pradžios mokyklų paversta iš 4 mokslo metų į šešeris mokslo metus.

Perorganizuotose mokyklose praplečiama gamtos mokslų programas ir taikoma žemės ukio lavinimui.

Be to kiekvienai mokytojų seminarijai bus pridėta po vieną mokytoją specialistą žemės ukio mokslui mokyti.

Žiemos žemės ukio kursai irgi numatoma praplėsti į programą įtraukiant žemės ukio sąskaitybą.

"L.U."

ĮVEDĖ GRIEŽTĄ 12 NUOŠIMČIŲ ĮSTATYMĄ

Kaunas. — Nuo Sausio 1 d. Lietuvoje pradėjo veikti 12 nuošimčių įstatymas ant skolinamų pinigų.

Tas įstatymas kredito įstaigoms draudžia bent kokiu susitarimu imti arba paimti palukanų daugiau kaip 12%. Į tą 12 nuošimčių turi buti įskaityta netesėjimo, komiso, porto, provizijos ir kitos išlaidos.

Ministerių kabinetui tą įstatymą priėmus, buvo labai sujudę bankai, del ko įstatymas buvo sulaikytas ir nusiųstas valstybės tarybai pataisyti. Bet įstatymas be pataisymų paskelbtas ir pradėjo veikti nuo 1 d. Sausio.

Su 12-kos procentų įstatymu atitinkamai pakeistas ir baudžiamas statutas, bet kredito įstaigos laikytojas, prasižengęs prieš tą įstatymą bus baudžiamas kalėjimu iki 6 mėnesių arba 5000 lt., o įstaigos vedėjas 3 mėn. arba 2500 litų. Už slėpimą palukanų didesnių kaip 12 nuoš. bus baudžiama iki 1 metų kalėjimo arba 5000 lt. piniginės baudos.

Jei kredito įstaigos laikytojas ar vedėjas norėdamas išnaudoti sunkią skolininko padėtį ims daugiau kaip 12 nuoš. palukanų tai įstaigos laikytojas bus baudžiamas iki trijų metų, o vedėjas ar įsakytinis iki 2 metų kalėjimp.—"L.U."

STEIGIA SVEIKATOS CENTRUS

Kaunas. — Rimtai susirupinta motinų ir vaikų sveikatingumu. Moterims ir vaikams globoti organizacijų sąjunga pradėjo provincijoj steigti sveikatos centrus. Jų tikslas — kovoti su motinų ir vaikų mirtingumu. Centro apielinkėje esančioms neščioms moterims, motinoms, kudikiams ir mažiems vaikams teikiama medicinos pagalba ir įvairus patarimai, o neturtingiems ir vaistai, nemokamai. Tokių centrų minėta sąjunga provincijoj jau turi septynis. Be to, tokius pat du centrus turi įsteigus ir katalikių moterų organizacija ir du Šv. Vincento draugija.—Tsb.

Jusų giminės Lietuvoje bus neapsakomai dėkingi už "Dirvą". Išrašykit jiems.

SKOLOS NAUJAKURIAMS IŠDĖSTYTOS

Didelis palengvinimas tiems kurie negali išsimokėti

Kaunas. — Žemės Reformos Departamentas praneša kad Ministerių Kabineto yra priimtas žemės reformos įstatymo finansinės dalies pakeitimas, kuriuo naujakuriams poskolos ir žemės išperkami mokesčiai, suvedus į bendrą skolos sumą, pavedama išjieškoti Žemės Bankui.

Ta skola su 4% metinių išdėstoma lygiomis dalimis 50-čiai metų. Skolą mokėti naujakuriai (arba pirkėjai) pradeda šeštais metais po nuosavybės dokumentų išdavimo jiems. Už kalbamąją skolą iki jos grąžinimo pradžios palukanų neimama.—"L.U."

ŠLYKŠČIAI ARKLIUS ŽUDO

Alytus. — Turguose daug superkama senų arklių, kurie niekam kitam netinka kaip tik odai. Pulkais šitie arkliai vedami į vadinamas arklių kapines, į pušynėlį greta Jezno gatvės, ir žiauriu budu ten žudomi. Arklio galva apmaunama maišu, paskiau į ją mušama kirvio pentimi, kol arklys nubaniutijamas. Visa tai daroma nepaisant praeivių, kuriuos tokie reginiai baisiai purto. Kam kam bet minėtos gatvės gyventojams tokie "vaizdai" jau perdaug įgriso. Reiktų nors vaikus nuo to apsaugoti, kurie žudomiems gyvuliams yra daug jautresni negu suaugusieji.—Tsb.

RUOŠIASI KASINĖTI PILIAKALNIUS

Kaunas. — Kauno miesto muzejaus direktorius Prof. Volteris jau sudarė planą ruošiamiems šymet piliakalnių kasinėjimams. Norima kasinėti Balninkų, Nidos, Laumėnų ir Senkaunio piliakalnius. Be to bus ištirta ir Bobilų esanti sijinė statyba. Reikalingas lėšas šiems darboms vykdyti suteiks Kauno miesto savivaldybė.—Tsb.

DVARŲ ŽEMIŲ SKIRSTYMAS

1932 m. žemės tvarkymo departamento m a t i n i n k a i sutvarkė 149,972 ha. žemės plotą. Dvarų žemių išparceliuota 34,322 ha., kaimų išskirstyta į viensėdžius 115,650 ha.

Nuo 1919 iki 1933 Sausio 1 d. sutvarkyta 1,565,816 ha žemės plotas. Išparceliuota 4,708 dvarai, 723,063 ha žemės ploto, iš kurių padaryta 68,297 sklypai.

Išskirstyta per tą laiką į vienkiemius 3,149 kaimai su 71,555 ukininkais. Šių kaimų bendras plotas sudaro 842,753 ha., iš kurių padaryta 97,436 sklypai. "L.U."

KANADOS NAUJIENOS

TORONTO, ONT.

Iš musų Lietuvių Kolonijos judėjimo

Toronto Lietuvių parapijos klebonas Kun. Garmus tulam laikui išvyko į Suv. Valstijas; klebonauti vėl paliko Kun. K. Baronas, kuris čia klebonavo pirmiau. Taipgi ir vargoninkei p-lei O. Pikučiutei apleidus Lietuvių bažnyčią, užėmė vargoninkauti senasis vargoninkas P. Motejunas.

Kiek matosi parapijos judėjimas bei jos gyvenimas, tai nieko gerėjančio nėra. Tarp parapijonų nėra sutikimo. Ir pats klebonas sau gyvena kaip ir visi darbininkai ateiviai: šiandien čia, o rytoj vėl nežinia kur.

Jau girdėti kad prie Lietuvių parapijos vyskupas priskyrė Vengrus katalikus, kurie šioje bažnyčioje turės tokias pat teises kaip ir Lietuviai. Daugelis abejoja ar kun. Garmus sugrįš atgal į šią parapiją. Pagyvensim, pamatysim.

Sausio 8 d. Šv. Jono Pašalpinė draugija turėjo savo metinį susirinkimą, kur tapo daugel dalykų apkalbėta ir nemažai pasiginčyta. Išrinkta nauja valdyba iš šių: pirmininku — K. Yurčius, prie jo V. Ramanauskas, J. Bernatonis, A. Belickas, P. Motejunas; išrinkta nauji veikėjai į kitas komisijas. Ši draugija metai atgal dar gana gerai stovėjo su kapitalu ir narių skaičium, bet kaipo katalikiška organizacija, nemažai turėdama ryšių su parapija, turėjo nemažai nukentėti ir finantiniai ir kitaip. Nupuolė finansiniai ir narių skaičiumi, nes daugumą narių pasipiktino kad parapijos šalininkai perdaug parapijos reikalais rupinasi ir pinigus deda, o neišmoka nariams pašalpų ligoje. Tas draugijai išėjo į nesveikatą.

Šioje draugijoje po keleris metus uoliai išdirbo P. Kundrotas, J. Krasauskas ir kiti, ir draugija ne taip stovėjo kaip šiandien. Jie dirbo iš pasišventimo, be jokio atlyginimo. O 1933 metams jau valdybai ir algą nutarė mokėti, nors mato kad ir nariai šalinasi ir veikėjai pasitraukė. Nežiurint į tai kad pašalpos kasa visai silpnutė, bet algas mokės ir gana. Na tiek to, gal algas gaudama valdyba ir paspirės draugiją pirmyn visame kame. Iki šiol ši draugija nieko ypatingo neveikė, išskyrus tik ką konstitucija reikalauja; ant visko kito tik ranka pamoja. Ateityje gi, kokia bus vienybė, mielaširdystė ir draugiškumas toks bus ir veikimas.

Patinka radio programai. Toronto Lietuviai sekmadieniais po pietų nuo 1:30 val. atidžiai klausosi Clevelando Lietuviškų radio programų ir džiaugiasi kad nors iš vienos Lietuvių kolonijos gauna išgirsti per radio gražios muzikos, dainelių. Mums Torontiečiams Clevelando programai pusetinai girdisi, nors kartais švilpukai maišo. Pageidautume išgirsti kad koks Clevelando Lietuvių choras užtrauktų kokių liaudies dainų. Lauksime.

"Unija". Toronte susiorganizavo Lietuvių siuvyklų darbininkų prosytojų unija palaikymui vienybės laike streikų ir tt. Bet kiek teko patirti ta unija užsiima visai ne savo reikalais: pirmiausia aprubežiuoja narius kad neitų bažnyčion, neprigulėtų kitokiose organizacijose kaip tik komunistiškose. Reikalauja visų "unijos" narių buti grynais Maskvos bernais. Daugelis tokiais "ukazais" pasipiktino ir visai neprisideda į "uniją".

Naktiniai paukščiai. Musų kolonijoje yra pusėtinas skaičius Lietuvių visokių spalvų: raudonų, baltų, juodų, geltonų, tik žinoma ne odos spalvoje, bet politikoje. Na ir vieni prieš kitus kovoja net kumštimis kada pasitaiko proga.

Kalėdų naktį 12 val. ant pamaldų Lietuvių bažnyčioj kad prisigrudo Lietuvių net reikėjo stebėtis. Pusė bažnyčios buvo komunistų, su pačiomis, vaikais. Pasirodo kad musų "bimbiniai" tiki į Dievą ir į peklą, bet jie dieną sekmadieniais gėdijasi nueiti bažnyčion, bet nakčia tai kaip šikšnosparniai drąsiai tunojo. Reiktų pamaldas Lietuvių bažnyčioje įvesti nakčia tai parapijonų butų be skaičiaus.

Volungėlis.

ŠIS paveikslas yra nupieštas garsaus iliustruotojo ir paveikslų piešėjo Howard Chandler Christy. Per ilgus metus, p. Christy buvo statomas Amerikos geriausiai žinomų dailininkų priešakyje. Jo iliustracijos puošė įžymiausių žurnalų lapus ir jis yra pragarsėjęs, kaip šioje šalyje, taip ir užsienyje savo prezidentų, svetimų šalių valdovų ir kitų įžymių pasaulio asmenų paveikslais.

Šis garsaus dailininko paveikslas, kuris iliustruoja Lucky Strike cigaretų garsinimą, yra moderniškų garsinimų krypties parodymu prie panaudojimo Amerikos geriausių dailininkų kūrinių. Ši nauja kryptis yra visiškai logiška. Lucky Strike cigaretų išdirbėjai, pavyzdžiui, nesigaili pastangų, kad pagaminus cigaretus, kurie patenkintų lepius rūkytojus. Jų pastangų pasekmės yra aiškiai matomos, nes kur tik sutinkama lepaus skonio žmonių, ten ir šių garsių cigaretų yra rūkoma.

Taigi ir nestebėtina, jog Lucky Strike išdirbėjai savo garsinimuose naudoja tik įžymiausių dailininkų iliustracijas, kadangi šie dailininkai lepaus skonio žmonių yra labiau mėgiami.

Rūkytojai atrado, kad Luckies turi tą ypatingą gerumą, kurio nėra randama jokiuose kituose cigaretuose. Rūkytojai visur džiaugiasi Lucky Strike kvapsniu, maloniu, neatskirtinu, rinktiniausio naminio ir turkų tabako, mišiniu, kurį išimtinas spraginimo procesas padaro tikrai maloniai lengvu. Ir štai kodėl Lucky Strike visur yra taip pamėgti.

Spraginimas buvo išrastas dėl Lucky Strike ir joks kitas cigaretas pasaulyje jo neturi. Puikus tabakas, vartojamas Luckies išdirbime, spraginimu yra praturtintas ir apvalytas. Štai kodėl rūkytojai visur pripažįsta Lucky Strike tikrai lengvu cigaretu, tokiu, kokį mėgsta net ir lepiausi rūkytojai.

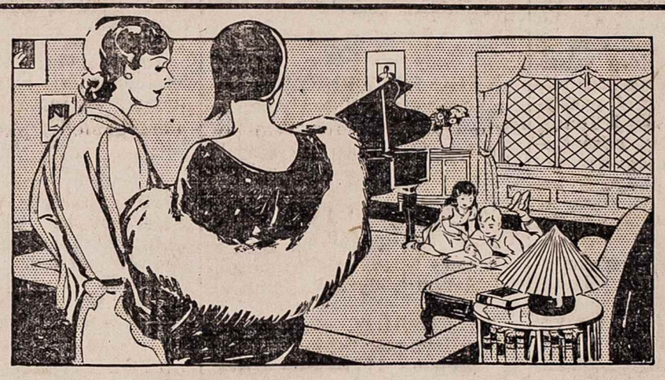

GAZO SILUMA SVEIKA

VIENODA temperatura namuose yra daugiau negu patogumas. Ji reiškia sveikatą prie visko kito.

Gazo šiluma yra švari, visai nereikalauja jokio darbo nei prižiurėjimo, ir gali buti nureguliuota taip kad temperatura bus vienoda visais laikais, visai jums apie tai nesirupinant ir nesaugojant.

Temperatura taipgi lošia svarbią rolę jusų kambarių oro drėgningumo. Šilumos reguliavimas yra lengvas ir automatiškas naudojant gazą.

Kas jums dar nėra žinoma tai tas kokiu lengvumu jusų dabartinis šildymo įrengimas gali buti paverstas į patogų automatišką gazo šildymo prietaisą.

Mes noriai išegzaminuosim jusų furnasą arba boilerį, ir pasakysim kiek jums gali kaštuoti jo sumodernizavimas su gazu.

THE EAST OHIO GAS CO.

Phone MAin 6640 — **East Sixth ir Rockwell**

O, žiurėk! Močiutė jau Gali Nulipt Trepais—

Parsiduoda visose Vaistinėse. Naudokit WELDONA Tablets Reikalaukit DYKAI, pilnai iliustruotos 24 pusl. knygelės, "History of RHEUMATISM', su nurodymais ir aprašymais reumatizmo perų, į

WELDONA CORPORATION
Desk 7. Atlantic City, N. J.

ĮLIETUVĄ
PER HAMBURGĄ

Moderninis, patogus ir kitų nevršijamas patarnavimas visose klasėse. Savaitiniai išplaukimai iš New Yorko. Patogus ir greitas geležinkeliu susisiekimas iš Hamburgo.

VIDUTINĖS KAINOS.

Informacijų kreipkitės pas vietinį agentą arba

HAMBURG-AMERICAN LINE
839 Union Trust Bldg. Cleveland

PRIIMK KALĖDINES DOVANAS NUO "AMERIKOS LIETUVIO"

Kas dabar užsirašys "Amerikos Lietuvį" metams ir prisiųs $2., tas gaus LAIKRAŠTĮ ir DOVANAI $2.40 vertės ISTORIJĄ ŽYMIAUSIŲ EUROPOS TAUTŲ KARIAVUSIŲ SENOVĖJE ir PASAULINĖJ KARĖJ su LIETUVOS KARIUOMENĖS PRIEDU, su ŽEMĖLAPIU, 193 dubultavi puslapiai—pavieniai su priedu, 456 puslapiai, 134 paveikslai.

Apie tos knygos vertę daug čia nekalbėsim, tik trumpai pažymėsim, kad iš joje aprašytų kariškų baisinybių daug nepaprastų įspudžių įgysit, daug nežinomų dalykų patirsit. Vien tos knygos padarymas lėšavo virš $2,000.00. Bet norėdami "Amerikos Lietuvį" išplatint, atiduosim ją UŽ DYKĄ.

Tačiau jei kas tos knygos nenorėtų, o norėtų laikraštį — reikia prisiųst tik $1.50 ir Amerikos Lietuvis bus siuntinėjamas per ištisus metus. O prie to dar duosim KALĖDINIŲ DOVANŲ SIENINĮ KALENDORIŲ 1933 METAMS, su LIETUVIŠKAIS MĖNESIAIS IR ŠVENTĖMIS. Kalendorius labai gražus, papuoštas BIRUTĖS PAVEIKSLU. Pasiskubinkit.

AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

J. J. LAZICKAS
JEWELER — RADIOS
6407 Superior Ave.
Prie E. 66th Street
—ENdicott 4638—

Nustojo 20 Svarų Riebumo į 4 Savaites

Mrs. Mae West iš St. Louis, Mo., rašo: 'Aš esu 28 metų amžiaus ir svėriau 170 svarų iki panaudojau vieną dėžę Kruschen Salts tik 4 savaitės atgal. Dabar svečiu 150 sv. Taipgi turiu daugiau energijos ir neturiu alkanų jausmų."

Riebūs žmonės turėtų gerti šaukštuką Kruschen Salts stikle karšto vandens rytais prieš pusryčius—jos yra SAUGUS, nekenksmingas budas numažinti savo svorį kaip patyrė tukstančiai vyrų ir moterų.

Gaukit bonką Kruschen Salts iš vaistinės bile kur Amerikoje (išteks 4 savaitėms) ir mažai kaštuoja. Jei ta bonka nepertikrins jus kad tai yra SAUGUS ir tikras budas nustoti riebumo—pinigai bus grąžinti.

KAS GIRDĖT CLEVELANDE-APIELINKĖSE

"DIRVA", 6820 Superior Ave.—ENdicott 4486—Atdara vakarais

LIETUVIAI PILIEČIAI, ATSILIEPKIT! Svarbu yra žinotik kiek Clevelande ir Cuyahoga apskrityje yra Lietuvių turinčių pilietiškas popieras — vyrų ir moterų — ir kiek yra Lietuvių čia gimusių ir augusių, kurie yra virš 20 metų amžiaus.

Iki šiol miesto politikieriai sako kad Lietuviai nereikšmingi savo balsais, užtai ir mažai su mumis skaitosi.

Taigi, pasirodykim kiek mes reikšmingi. Apačioje šiame puslapyje telpa klausimų forma kurią prašome skaitytojų išpildyti ir per savo vaikus atsiųsti į "Dirvą". Galima atsiųsti laišku arba kaip kitaip perduoti.

Išpildymas tų klausimų jums nuostolių nepadarys, bet gali pagelbėti gavime darbo jums arba jusų pilnamečiams vaikams. Nepatingėkit atsakyti, bet tik tie kurie esat piliečias. Taipgi paraginkit kitus savo pažystamus Lietuvius gauti tų lapelių ir išpildyti.

Kurie atsilankys "Dirvoje" tiems išpildysime lapelius vietoje. Tų lapelių bus paskleista po visą miestą. Nenumeskit juos bet paduokit savo kaimynui, jeigu nesat pilietis.

Kurie žinot vardus ir antrašus (antrašai butinai reikalingi) Lietuvių piliečių, galit priduoti patys išpildę už juos.

Prašomė tai padaryti pagelbėjimui Clevelando Lietuviams aukščiau pasikelti politikoje ir iškovoti sau daugiau vietų bei darbų mieste. Kitų tautų prisigrudę visose miesto ir apskrities įstaigose, o musų tik vienas-kitas kur su vargu įsigauna.

K. S. Karpavičius.
"Dirvos" Redaktorius.

SVEČIAI. Pirmadienio vakare užvažiavo į Clevelandą lakunas St. Darius, kuris su J. Boliu keliauja į rytines valstijas savo lėktuvo paruošimo reikalais. Pavasarį tikrai pasiryžę lėkti iš New Yorko į Kauną. Tik bėda su pinigais, sako Darius. Kitos kolonijos dar neatiduoda surinktų pinigų ir nežinia ar remtis ant tų sumų ar ne. Nori kad ir Clevelandiečiai dar kiek suaukautų.

Antradienį lankėsi redakcijoje Melrose Christy, iš Mercer, Pa., kuris čia viešėjo pas savo švogerį M. Šalčių. Šalčius užrašė jam "Dirvą" dovanų.

Antradienio vakare, keliaudamas orlaiviu per Clevelandą, sustojęs laikinai pasilsėti, nors telefonu aplankė redakciją Chicagietis Adv. J. B. Borden. Jis keliavo į New Yorką į SLA. įstatų komisijos posėdį gaminti SLA. konstituciją. Sako, darom, padarom, bet kai ateina seimas vėl nepriima....

MIRĖ. Sausio 25 d. ryte mirė Kazys Majauskas (Marsh), nuo 13122 Cliffton ave. Pašarvotas pas graborę Adelę Jakubauskienę. Laidotuvės bus šeštadienį 9 val. ryto iš Šv. Jurgio bažnyčios. Velionis paliko tris dukteris ir vieną sunų.

DR. F. M. LAIT (Matulaičio) priėmimo vakarienė. Pereitą sekmadienį, J. Brazausko pasidarbavimu, Stonio privatiniam restaurante buvo surengta vakarienė priėmimui naujai apsigyvenusio Clevelande Lietuvio gydytojo Dr. Matulaičio (Lait). Dalyvavo apie pusė šimto vietos profesionalų ir veikėjų. Po vakarienės tęsėsi kalbos. Jonas Brazauskas perstatė toatmasteriu Dr. J. T. Vitkų, kuris pasakė gražią kalbą, priimdamas Dr. Matulaitį į savo draugiją. Po to perstatinėjo kalbėti kitus, kurių apie pora desėtkų pareiškė gerus linkėjimus naujam gydytojui ir jo žmonai. Po kalbų tęsėsi šokiai. Buvęs.

PADĖKOS ŽODIS. Už atsibuvusį musų koncertą Sausio 15 d., tariame širdingą ačiu visai skaitlingai gerbiamai publikai, rėmėjams, darbuotojams ir programo dalyviams: J. Sadauskui, O. Mihelichienei, "Dirvos" redaktoriui Karpavičiui ir jo žmonai, P. J. Žuriui, ir visiems kitiems.

Vakaras, kaip visiems žinoma, buvo smagus, jaukus ir visapusiai pasekmingas. Aplaikyta daug gražių pasveikinimų su linkėjimais telegramais, laiškais, ir su gėlėmis. Tas atnaujina energiją tolimesniam darbavimuisi musų viengenčių tarpe.

Su gilia pagarba
Vincas ir Stasė Greičiai.

APSIVEDĖ. Sausio 18 d., Šv. Jurgio Lietuvių bažnyčioje apsivedė Jurgis Žilinskas su Julijona Gečiute. Vestuvių vakarienė buvo jaunosios tėvų namuose, 1304 E. 65 St. Dalyvavo burelis giminių, už ką ištariame jiems ačiu.

Jonas ir Joana Gečiai.

NAMŲ SAVININKAMS. Kurie norite paduoti prašymą numažint jums taksus, tą galite padaryti dabar, nes jau komisija turi reikalingas blankas. Blankų išpildymui reikalinga atsinešti tris paskutines taksų bilas ir naują ką dabar gavote. Taipgi atsineškit namo deed ir insurance bilas. Be to negalima blankų pildyti. Komisija.

DU NUŠAUTI. Sekmadienio vakare trys plėšikai inėjo į slaptą karčiamą 11714 Soika ave., kur buvo apie 70 vyrų ir moterų, ir norėjo juos apiplėšti. Tiek daug žmonių esant, jie pasipriešino plėšikams. Bet vienas svetys buvo nušautas, o paskui namo savininkas nušovė vieną iš plėšikų.

GELEŽIES rudos ateinantį sezoną didžiaisiais ežerais bus pravežta iki 25,000,000 tonų, sako žinomai. Tas reiškia jog ežerų laivų darbininkams ir laivų išlioduotojams šią vasarą sugryš gerovė.

Pereitą metą rudos pervežta tik 3,500,000 tonų, mažiausia negu kada buvo nuo 1885 metų.

AR VISI MINĖSIME VASARIO 16-TĄ?

Šymet Vasario 16 dieną sueina 15 metų kaip musų tėvynė Lietuva tapo laisva. Tas penkiolikos metų laikotarpis prabėgo labai greitai. Rodos visai nesenai perbėgo visą pasaulį žinia kad Lietuva tapo laisva, bet žiurint atgal, jau praėjo penkiolika metų.

Delko tas laikas mums nenubodo? Delto kad nuo to laiko esame laisvi, jaučiamės kad esame savistoviais, gerėjamės savo garsia kalba, didžiuojamės savo tautos didele istoriška praeitim, todel ir laikas greitai bėga.

Nuo to laiko viso pasaulio Lietuviai pamini Nepriklausomybės paskelbimo dieną kaipo didelę šventę. Mes Lietuviai dabar jaučiamės lygus kitoms tautoms kurios jau iš senai gyvuoja laisvos.

Mes Amerikos Lietuviai turėtume tą dieną atšvęsti taip kaip švenčia Lietuva. Nors mes ir išsisklaidę po visą pasaulį bet vistiek žinome ir norime buti tikrais Lietuviais.

Minėdami Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo šventę nepamirškim ir musų sostinės Vilniaus ir Lenkų užgrobto krašto Lietuvių, kurie šiandien neša Lenkų jungą. Visuose parengimuose, paminėdami Laisvės šventę, išneškim protesto rezoliucijas smerkiančias grobikus Lenkus, kurie išplėšė Lietuvos širdį Vilnių ir laiko apie trečdalį Lietuvos žemės užėmė ir laiko pavergę musų brolius ir sesutes.

Vilnius yra Lietuvos sostinė, Lietuvos širdis, Lietuvių statytas, prakaitu ir krauju musų bočių aplaistytas. Jame augo, plėtojosi Lietuvių kultura ir Vilnius yra neatskiriama Lietuvos dalis. Vilniaus ekonominė padėtis reikalauja susijungimo su Lietuva.

Anksčiau ar vėliau Vilnius ir visas Vilniaus kraštas turės gryžti prie Lietuvos, nežiurint kad Lenkija yra daug galingesnė už Lietuvą. Vilnių Lietuviai atgaus. Tik mums visiems reikia laikytis vienybėje, pamiršti partiviškumus ir ypatiškumus. Musų pusėje yra teisybė, tik dirbkime, ji turės paimti viršų. Jonas Jaras.

DR. J. KAMESIS porai dienų išvažiavo į Detroitą. Ten bus Sausio 28 ir 29. Gryš pirmadienį, Sausio 30 d.

APVOGĖ BAŽNYČIĄ. Sekmadienį į Baptistų bažnyčią, Euclid ave. ir E. 18 st., inėjo keturi jauni vaikinai ir revolveriais privertė bažnyčios komiteto narius, keturis vyrus, atiduoti jiems tą dieną surinktus pinigus. Plėšikai gavo $450 ir pagrąsinę komitetui neišeiti iš bažnyčios per 10 minutų, išbėgę sėdo automobilin ir nuvažiavo sau.

NUSMERKTI. Šiuo tarpu valstijiniam kalėjime Columbus mieste randasi desėtkas žmogžudžių nuteistų mirti elektriškoje kedėje.

IŠSINUOMOJA KAMBARIAI

Septyni dideli kambariai, maudynė, karšto vandens šiluma; naujai išpopieriuoti. $25 į mėnesį. Kreipkitės į Restaurant, 3627 Payne ave.

DABAR PATS LAIKAS!

Išsirašykite Sau 1933 Metams "Dirvą"

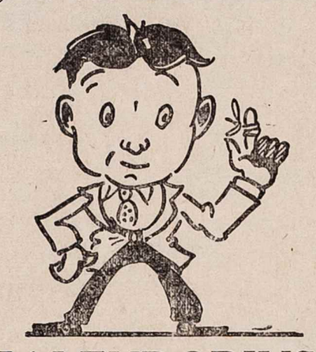

1933 KALENDORIUS DYKAI

Štai svarbi naujiena: Kurie vietiniai nuo dabar iki pabaigai Sausio mėnesio NAUJAI užsirašys sau "Dirvą" **visam metui** arba užrašys kitam kam ant metų, **gaus dykai 1933 metų puikų sienini Kalendorių! Pasiskubinkit užsirašyti dabar — su pačia pradžia metų.**

"Dirvos" ofisas randasi kampas E. 69 St. ir Superior avenue, skersai gatvę nuo Lietuvių salės. Ofisas atdaras visą dieną ir vakarais iki 7. Šventadieniais uždarytas.

KOMUNISTŲ RIAUŠĖS PRIE ŠELPIMO SKYRIAUS

Antradienį komunistai, apie 300 asmenų, vyrų ir moterų ir vaikų, iš savo lizdo, gerai susiorganizavę, susėdę į 14 trokų, atvažiavo prie Associated Charities šelpimo stoties, 3812 Superior ave., reikalauti skyriaus vedėjos "duonos musų badaujantiems vaikams".

Aišku buvo kad tai ne nuoširdus reikalavimas badaujantiems vaikams, bet komunistiška demonstracija, kokias jie organizuodami atveža savo pasekėjų burius padaryti užpuolimus ant pašalpą teikiančių punktų.

Buvo pašaukta policija ir iškilo tikra peštynė. Policija turėjo panaudoti akis ėdančias bombas komunistų išvaikymui. Moterys pradėjo peštynes, todel suimta 5 moterys ir 4 vyrai. Kada juos nuvedė policijon, ten komunistai vėl sugužėjo reikalauti paliuosuoti. Paskirta jiems teismo diena Vasario 3 d. Kadangi tuo tarpu neturėjo užstatų, kaip teismas reikalavo, po $200 nuo ypatos, visi uždaryti nuovadoje.

Jeigu kuriems Lietuviams reikia pašalpos, nueikit patys į šelpimo punktus, nusiveskit ką sukalbančio, bet saugokitės komunistų kurstytojų, delto kad jie nejieško badautojams duonos, bet nori sukurstyti darbininkus prie muštynių su policija, kad paskui galėtų naujus ergelius, "protesto mitingus" kelti ir rinkti aukas dykaduoniams agitatoriams šelpti.

Matęs.

NUSIŽUDĖ. Frank Cogtita, už neleidimą jo į namus, peršovė savo giminietę ir jos dukterį, abi Itales, ir paskui pats nusišovė. Jis buvo tik du mėnesiai atvažiavęs iš Italijos ir buvo jau kelis kartus policijos areštuotas kaipo nužiurėtas piktadarių gaujos narys.

LIET. REPUBLIKONŲ Klubas šeštadienį, Vasario 4 d., Lietuvių salėje rengia vakarėlį, kuriame bus kartu įvesdinimas to klubo naujai išrinktos valdybos. Pradžia 8 val. vak.

Tel. Endicott 1378
Dr. S. T. TAMOŠAITIS
(THOMAS)
LIETUVIS DENTISTAS
6902 Superior Ave.
Skersai gatvės nuo Lietuvių Salės.

HEnd. 8442
F. M. LAIT, M.D.
LIETUVIS GYDYTOJAS
6040 Superior Ave.
Ofiso valandos: 12 iki 2
6 iki 8 vakare.

ROSEDALE
Dry Cleaning Co.
C. F. PETRAITIS, Prop.
6702 Superior Ave.,

K. STONIS
Didžiausia ir Gražiausia
LIETUVIŠKA VALGYKLA
6824 Superior Ave.
Taipgi užlaikau savą mėsinyčią
1310 Russell Road

Aptaisome-Įrišame Jusų
SENAS MALDAKNYGES, BIBLIJAS
ir kitas knygas kurių viršeliai apsinešioja.
F. F. Prihoda Book Binding Co.
Atveškite arba prisiųskite, klauskit kainų.
1714 Woodland Avenue Cleveland, O.

ŠOKIŲ PAMOKOS
Puikiausių Šokių Mokykla už netikėtinai žemas kainas — po vadovyste žinomų
PADY TWINS
Toe, Balet, Top, ir Character Šokiai mokinama.
Specialės pigios kainos vaikams mokytis.
ENdicott 3464 1426 E. 40th Street

AKRONO NAUJIENOS

Pakliuvo. Du vaikinai, William Metrovich, 19 m., ir jo brolis Michael, 17 m., nusibastė į New Yorką ir ten pasitaikė susitikti su vienu žmogum, kuris, išklausęs jų nusiskundimo apie blogus laikus ir neradimą darbo, priglaudė juos ir pamaitino.

Pasitaikė kad to geradario žmogaus sesuo ištekėjus už bankierio. Vaikinai sumanė klastingu budu išgauti iš jos $200. Jie pinigų taip greit negavo, bet tuoj apie tai patyrė policija ir jie tapo areštuoti.

Christner sumuštas. New Yorke įvyko kumštynė Akroniečio O. K. Christner su Chicagos sunkaus svorio kumštininku King Levinsky. Jie turėjo muštis dešimts raundų. Levinsky sumušė savo oponentą penktame raunde.

Christner keli metai atgal mušėsi su Jack Šarkiu.

GAVO

Pinigus Lietuvoje, siųstus per "Dirvą" šios ypatos:

Antanina Labokienė	Lt. 100
D. Morkunienė	20
O. Čižienė	20
A. Naruševičiutė	500
O. Trinkienė	200
Barbora Raškevičienė	250
Pranas Muleikis	50
Karolis Stašaitis	150
Ona Visockienė	100
Juozas Kazakauskas	150
Rapolas Kazakauskas	150
Marė Jonavičienė	50
Domicelė Jakubonienė	50
Grasilda Bluntaitienė	30
Ona Kačenauskienė	150
Uršulė Zelenekaitė	50
Elzbietė Dukauskienė	140

Kreipkitės vėl:
"Dirvos" Agentura
6820 Superior Ave. Cleveland

MElrose 1060 (Paimame iš namų) MElrose 1061
MOTHERS LAUNDRY
4510-12 Clark Avenue
MES ATLIKSIME JUSŲ SKALBIMĄ PIGIAU NEGU NEGU GALIT PAČIOS IŠSKALBTI NAMIE
Nedžiovytas skalbimas 12 sv. 60c. 5c už virš. svarą
Išdžiovintai 12 sv. 89c. 6c už kožną svarą virš.
Suskirstytai 12 sv. 99c. 8c už kožną svarą virš.
Gerai išdžiovintų 12 sv. $1.25 8c už sv.virš.
Pilniausias Skalbyklos Patarnavimas

SVEIKATOS MASAZAI
Visokios rušies sveikatos masažai duodami laisnuotos masažistės. Reikale susitarkite. Garinės Mineralinės Maudynės, Magnetcoil Blanketų Gydymas, Mankštymai, Veido ir Galvos Masažai, Šviesos Gydymai, ir tt.
Viskas atliekama sulyg gydytojų nurodymų.
MARGARET BUTTERFASS
LAISNUOTA MASAŽISTĖ
Turi State Medical Board License. Yra instruktore Cleveland College of Massage, Euclid-Windsor Bldg.
5005 Euclid Av. Room 310 HEnd. 8774
Ofiso valandos 9 ryto iki 8 vakare. 3-čias aukštas.

Važiuosit į Lietuvą?

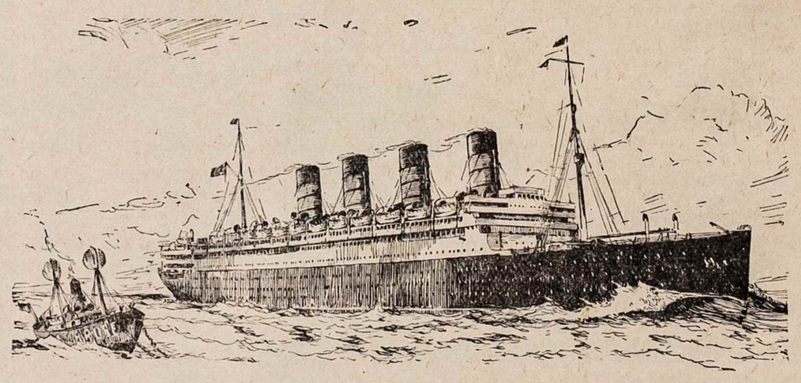

JAU PRASIDEDA EKS KURSIJOS

KURIE NORI IŠVAŽIUOTI Į LIETUVĄ DABAR, ARBA IR KIEK VĖLIAU, VISADA GALI GAUTI GERUS LAIVUS IR GERĄ PATARNAVIMĄ ATSIKREIPIANT Į MUS. DOKUMENTAI IŠGAUNAMI Į KELETĄ DIENŲ. Prisidėkit prie vienos iš šių Ekskursijų —

☞ **KELIONEI DOKUMENTŲ kreipkitės į "Dirvos" Agenturą** ☜

Kreipkitės informacijų į: **"DIRVOS" AGENTURA**
6820 Superior Avenue Cleveland, Ohio

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ SĄRAŠAS

(CLEVELANDE IR CUYAHOGA APSKRITYJE)

Clevelando Lietuviai iki šiolei negauna tinkamo pripažinimo del to kad mes niekam negalim parodyt kiek yra **Lietuvių Amerikos Piliečių.** Taigi mes pasiryžome surinkti kiek daugiausia galima žinias apie Lietuvius Amerikos Piliečius. Reikalinga žinoti visus, ateivius piliečius ir čia gimusius. Taigi kurie tik patys esat Piliečiais arba jusų moterys, arba sunai ar dukterys (virš 20 metų amžiaus) yra Piliečiais, išpildykit apačioje ir priduokit kortelę į vieną iš jums artimesnių įstaigų.

Šios kortelės išpildymas jums nieko nekaštuos, bet bus labai naudingas kaip jums taip ir visiems Lietuviams.

(Jeigu nesi Pilietis, nepildyk, atiduok tam kurs yra Pilietis)

Vardas-Pav. (taip kaip pasidavę ant pilietiškų popierų): .....

Antrašas: .....

Kas daugiau jusų namuose yra piliečiai (virš 20 metų amžiaus):

Vardas-Pav. .....

Vardas-Pav. .....

Vardas-Pav. .....

(Jeigu žinot savo kaimynus Lietuvius arba jų vaikus kurie yra virš 20 metų, ir visi yra piliečiai, irgi paduokit jų pilnus vardus ir aiškų antrašą. Reikalinga tik Lietuviai, ne svetimtaučiai.)

Vardas-Pav. .....

Adresas .....

Vardas-Pav. .....

Adresas .....

GRĄŽINKIT ŠĮ LAKŠTELĮ ARTIMIAUSIU LAIKU Į
"DIRVA" 6820 Superior Ave. arba "C. L. ŽINIOS" 6802 Superior Ave.